

Internationalen om Kampuchea

Innehåll

Introduktion.....	1
1977.....	3
Kambodja två år efter befrielsen	3
1978.....	6
Vietnam/ Kambodja: Vad gäller konflikten?	6
Vietnam och Kambodja i krig	7
Gränskriget mellan Vietnam och Kambodja.....	9
Vietnam – Kambodja: Ansvarslös debatt i Sverige medan Indokinas folk förblöder.....	12
1979.....	15
Ledare.....	15
Vietnam-Kampuchea.....	16
FN och Kampuchea, ett makalöst hyckleri	19
KINAS TRUPPER UT UR VIETNAM.....	21
Ledarsida: Kina Vietnam	22
Washington, Moskva, Peking och den ”fredliga samexistensen”	23
Kina ut ur Vietnam.....	25
Varför anföll Kina Vietnam? Sex svar på sex frågor	27
De byråkratiska försöken att bygga socialism i ett land.....	29
Bakom konflikterna i Indokina – hotet från imperialismen	34
Försvara den indokinesiska revolutionen.....	37
Halva befolkningen svälter! Omedelbar hjälp till KAMPUCHEA!	47

Introduktion

Vi har nedan samlat tidningen *Internationalens* artiklar om Kampuchea och konflikten mellan Kina/Kampuchea och Vietnam (som kulminerade i början av 1979) från 1977-1979.

Mellan maj 1975 och april 1977 finns inget skrivet om Kambodja/Kampuchea i *Internationalen*.¹ Det är inte särskilt anmärkningsvärt, eftersom det från hösten 1975 fram till början av 1977 kom mycket litet uppgifter om vad som skedde i detta land – Kampuchea hade avskärmat sig från omvärlden. Artikeln från april 1977 försöker summera vad som vi då visste om utvecklingen i Kampuchea. Vid denna tidpunkt hade det kommit många oroande uppgifter, bl a från flyktingar, om en mycket brutal regim som utövade massiv terror mot särskilt den gamla stadsbefolkningen. Artikeln diskuterar dessa frågor, men tar också upp andra aspekter av utvecklingen i Kampuchea. Artikeln ger en ganska nyanserad bild av vad vi visste eller trodde oss veta om Kampuchea – en alltför optimistisk bild kommer det snart att visa sig, men det måste ändå sägas att artikeln inte är något att skämmas för. Och *Internationalen* var i detta avseende bättre än den övriga vänsterpressen.

Från april-maj 1977 rapporteras om gränsstrider mellan Vietnam och Kampuchea (kommenteras ej av *Internationalen*). Striderna övergår i slutet av 1977 till ett storskaligt krig, när vietnamesiska trupper sätts in i en offensiv för att få slut på gränsstriderna. Detta leder bl a till att Pol Pot-regimen bryter officiellt med Vietnam.

Från början av 1978 skriver *Internationalens* ganska mycket om konflikten Kampuchea-Vietnam (man tar inte ställning för någon av sidorna, utan intar en slags "neutral" position i konflikten). Senare skriver *Internationalen* även om Kinas agerande och militära angrepp på Vietnam (där huvudelden riktas mot Kina).

Internationalen har dock inte särskilt mycket att säga om utvecklingen inne i Kampuchea – kunskaperna är fortfarande för dåliga – en brist som vidlåter hela vänstern. Det man hade att gå efter (om man inte litade på flyktingberättelser) var huvudsakligen regimens egen propaganda. Under hösten 1978 öppnades förlåten något och en del personer som var positiva till Pol Pot-regimen besökte Kampuchea, bl a en delegation från Vänskapsföreningen Sverige-Kampuchea med Jan Myrdal i spetsen. Deras apologetiska skildringar bidrog dock inte till att fördjupa bilden av Kampuchea, utan de fungerade främst som regimens språkrör.

I själva verket har det fortfarande inte gjorts något seriöst försök att analysera Pol Pots Kampuchea ur marxistisk synvinkel. Detta hänger samman med att mycket litet var känt om den kommunistiska rörelsen och befrielseörelsen i Kambodja innan Pol Pot störtades – det är först efteråt som vi fått viss inblick i dess historia.² Man kan också konstatera att "vänstern" hela tiden var naiv och godtrogen och en viktig lärdom som borde dras av det hela är att man ska akta sig för att *kritiklöst* ta ställning och tvärsäkert uttala sig om sådant som man egentligen inte vet något om – det är bättre att vara återhållsam och försöka ta reda på mer i stället för att hoppa i galen tunna.

Här följer nu först en kronologi som kortfattat försöker redovisa de viktigaste händelserna i det kampuchianska dramat. Därefter följer några lästips, särskilt med anknytning till den svenska debatten om konflikten mellan Kina/Kampuchea och Vietnam.

¹ Våren 1975 publicerade *Internationalen* artiklar om "Röda khmerernas" seger och tiden omedelbart därefter. De finns i en egen samling, se [Apropå lik i garderoben: Internationalen om Röda khmerernas seger våren 1975](#)

² De bästa arbetena om Kampuchea är Ben Kiernans *How Pol Pot Came to Power* och *The Pol Pot Regime: Race, Power and Genocide in Cambodia under the Khmer Rouge, 1975-1979*. På marxistarkivet finns följande texter av Kiernan: [Motsättningar i Kampuchreas kommunistiska rörelse](#), [Förord till "How Pol Pot Came to Power"](#) och [Mordet på Malcolm Caldwell](#). Dessutom finns ett maoistiskt försök att analysera Pol Pots välde: [Vad gick fel med Pol Pot-regimen?](#)

Kronologi 1975-1979

- 1975 Phnom Penh faller 17 april, Saigon 30 april. Phnom Penh och andra städer/tätorter tvångsevakueras. Strider Kampuchea–Vietnam om öar. Kampuchea bryter i stort sett alla förbindelser med utlandet (inga journalister tillåts verka, radiostationer, ambassader stängs osv). Sihanouk återvänder till Phnom Penh.
- 1976 Demokratiska Kampuchea grundas. Sihanouk avgår. Rapporter om stort antal flyktingar från Kampuchea till Thailand och Vietnam. Regimen i Kampuchea omges av hemlighetsmakeri. Landet sägs ledas av Angkar (organisationen), inget kommunistparti nämns. Vietnam återförenas i Socialistiska republiken Vietnam. I Kina dör Zhou Enlai och Mao Zedong. ”De fyras gäng” arresteras. Militärkupp i Thailand. I Kampuchea träder Pol Pot tillbaka av ”hälsoskäl”.
- 1977 Jimmy Carter blir president i USA. Deng Xiaoping rehabiliteras i Kina. Rapporter om kampuchianska gränsanfall mot Vietnam i april–maj. Vänskapsavtal Vietnam–Laos i juli. Vietnam blir medlem i FN. Vietnamesisk motoffensiv mot Kampuchea i september. Många kampuchianska flyktingar i Vietnam. Pol Pot återkommer, offentliggör kommunistpartiet (i september), reser till Peking. Kupp i Thailand – general Kriangsak blir premiärminister. Vietnamesisk offensiv i Kampuchea inleds i november–december. Laos president gör misslyckat medlingsförsök. 31 december bryter Kampuchea med Vietnam.
- 1978 Vietnam drar sig tillbaka och föreslår förhandlingar 5 februari. Förhållandet Vietnam–Kina försämrats snabbt. 160 000 människor av kinesiskt ursprung flyr till Kina fram till juli, då Kina stänger gränsen. Under maj–juni stoppar Kina etappvis sitt bistånd till Vietnam. Resning i östra Kampuchea i slutet av maj – misslyckas. President Carters säkerhetsrådgivare Brzezinski till Peking: USA–Kina ska bekämpa global och regional hegemonism. Freds- och vänskapsavtal Kina–Japan med ”antihegemoni-klausul”. Blodiga sammanstötningar Vietnam–Kina. Översvämningar i Indokina. Ökad båtflykt från Vietnam. Armérevolter i Kampuchea. 2 december bildas FUNSK. 25 december inleder Vietnam invasion i Kampuchea.
- 1979 7 januari faller Phnom Penh. Folkrepublik utropas med ett folkets revolutionsråd, lett av Heng Samrin, som regering. 17 februari inleder Kina anfall mot Vietnam, drar sig tillbaka 5 mars. Förhandlingar inleds. 18 februari sluts vänskapsavtal Vietnam – Kampuchea om bl a vietnamesisk truppstationering.

Lästips konflikten Kina/Kampuchea vs Vietnam

Skriften [Vietnam – Kampuchea](#) av Maud Sundqvist (från 1979) försöker ge en balanserad bild, där båda sidorna får komma till tals.

Tidskriften *Kommentar* hade en utförlig bevakning av konflikten, främst utifrån en pro-vietnamesisk synvinkel. Se antologin [Konflikten mellan Kampuchea/Kina och Vietnam](#).

[De socialistiska krigen](#) är en antologi om konflikten i Sydostasien 1979, sammanställd av Zenit. Den innehåller representativa inlägg från de flesta riktningarna inom den svenska vänstern, liksom från flera engagerade kulturpersonligheter (bl a Sara Lidman).

[Proletären om konflikten mellan Kina/Kampuchea och Vietnam](#) innehåller artiklar ur ”r-arnas” (nuvarande KP) veckotidning under första halvåret 1979. R-arna slöt helhjärtat upp bakom vietnameserna.

[Rötterna till konflikten mellan Kina och Vietnam](#) av Martin Fahlgren (från 1982) innehåller hel del av intresse för frågan.

Martin F (14 november 2011)

1977

Ur *Internationalen* 16-1977 (22 april)

Berndt Olofsson (Göte Kildén)

Kambodja två år efter befrielsen

Det var ett blödande och sönderbombat land som de röda khmererna fick ta över efter sitt segerrika intåg i Phnom Penh den 17 april för två år sedan. Ett land sönderfrätt av korruption, utplundrat av parasiter.

Under de fjorton månaderna närmast före segern genomfördes 3 695 bombraider över landet. 105 837 ton bomber hade vräcks ut över den kambodjanska landsbygden. Risfälten hade förvandlats till stora gapande hål. En halv miljon av en total befolkning på knappt åtta miljoner. 30 % av all boskap hade dödats. Gummiindustrin – den mest betydande delen av ekonomin förutom jordbruket hade trasats sönder helt.

Städerna – och framför allt huvudstaden Phnom Penh – var fyllda av flyktingar från landsbygden. Människor utan arbete och bostad, människor som var så svårt angripna av sjukdomar, främst malaria och dysenteri. Människor som inte fick någon som helst vård.

Samtidigt, i samma stad, på samma plats, som i någon slags låtsasvärld, levde parasiterna: Den Kambodjanska borgarklassen, svartabörshajar, hallickar, narkotikasmugglare... hållna under armarna av den nordamerikanska imperialismen, i vräkig överflöd. Amerikanska lyxbilar, cocktail-parties, de dyraste chanelparfymerna, det senaste modet... det var luften som andades i den världen. För de två och en halv miljoner flyktingarna i Phnom Penh, för de vanliga människorna i Kambodja, fanns inte ens den mest elementära medicinska vård...

Kambodja idag?

Så såg landet, som idag heter Kampuchea, ut när de röda khmererna tågade in i Phnom Penh med segerns fana i täten. Ett land märkt av imperialistisk utplundring.

Och idag? Hur ser det befriade Kambodja – Kampuchea – ut idag?

Det har varit tyst om information från Kambodja under de två år som gått. Undringar och spekulationer har ersatt kunskap och information. Men under den senaste tiden har den internationella borgarpressen spridit en bild av Kambodja av idag. En skräckbild. En bild av ett land under total terror med omfattande massavrättningar och jättelika tvångsförflyttningar.

Är det sant? Kan det vara sant att det råder massiv terror i Kambodja av idag, kan massmorden och tvångsförflyttningarna vara sanna?

Låt oss först fråga oss: Har det förekommit någon revolution någonstans som inte har beskrivits i de mest djävulska skräckbilder av den internationella borgarpressen? Hur var det efter den ryska revolutionen? Efter den kinesiska, efter den vietnamesiska?

Imperialismen ansvarig för våldet

Den slutenhet som det nya Kambodja visat mot yttervärlden har naturligtvis skapat en tacksam grogrund för dessa traditionella skräckmålningar. Men vi vågar ändå säga att den typen av terror och massmord som har beskrivits inte kan ha någon motsvarighet i verkligheten. Befrielsen skulle aldrig ha kunnat genomföras utan ett massivt stöd från befolkningen, och föras vidare i det uppbygge som faktiskt sker idag.

Men säkert har det förekommit våld, säkert har det förekommit tvång. Vilken politisk ledning som helst skulle ha varit tvungen att tillämpa ett visst tvång för att kunna börja lösa de problem som imperialismens rovdraft skapade i Kambodja. Ansvar för det tvånget ligger hos imperialismen. Men naturligtvis måste vi också ställa oss frågan om det tvång och det våld

som det tillämpas i Kambodja idag, bidrar till att upphäva tvånget och våldet som metod i det framtida Kambodja. Eller finns det risk för att tvånget och våldet som sådant blir en integrerad och nödvändig del av det politiska systemet i framtiden.

Med hjälp av den knappa information som finns kan vi börja ana oss till konturerna på det samhälle som håller på att byggas upp ur krigets Kambodja. Och där kan vi kanske också ana svaret på den frågeställningen.

”Riset är nyckeln till allt”, har en av de kambodjanska ledarna sagt. De orden förklarar mycket. Målet för de kambodjanska ledarna är att först bli självförsörjande på ris. När det målet är nått ska odlingarna effektiviseras och så småningom ge överskott. Överskottet ska exporteras. Exporten ska ge inkomster i främmande valuta.

Och då, men först då, ska man börja köpa maskiner i utlandet och inleda en industrialisering av landet. Under tiden ligger så gott som all annan produktion nere. Inget återuppbygge av gummiproduktionen har skett. Ingen exploatering av bauxit- och oljereserverna har påbörjats.

Riset som nyckeln till utvecklingen förklarar de omfattande utflyttningarna från städerna till landsbygden direkt efter befrielsen. Svälten, undernäringen och överbefolkningen av städerna förstärkte nödvändigheten av snabba åtgärder. På landsbygden fanns risodlingarna. Risodlingarna innebar arbete, arbetet skulle ge föda. Därför: Ut med alla på landsbygden. Evakueringen följdes av en ideologisk kampanj som förklarade att ”staden är ond”, ”staden är en parasit” etc.

”Den onda staden” är ett uttryck för den grundläggande officiella ideologin, som kan sammanfattas med orden: Nationellt oberoende, jämställdhet och kollektivitet.

Penningekonomin upphävd

- Det nationella oberoendet har översatts till nästan total isolering av landet. De stängda gränserna har inte enbart gällt utländska journalister, utan också ekonomiska relationer med så gott som alla länder – med visst undantag från Kina.
- Jämställdheten har uttryckts genom att penningssystemet upphävts. Allt betalas in natura – i den mängd nödvändighetsartiklar som det finns möjlighet att ge och som var och en anses behöva.
- Kollektiviteten får sitt konkreta uttryck i den omedelbara och totala nationaliseringen av alla egendomar. Inte ens små privata jordlotter lämnades kvar. Och då var Kambodja ändå ett land med en stor del självägande bönder och ett mycket litet landsbygdsproletariat.

Vi börjar ana konturerna av ett slutet, kollektivt, egalitärt samhälle utan städer, utan pengar, utan marknad. Det påminner nästan om en variant av ett förgånget bondesamhälle.

För att nå dit krävs en gigantisk och drastisk omorganisering av hela samhället. Utflyttningen från städerna är bara toppen på isberget. Nu ska denna massa av människor – från tiggarna i städerna till de självägande bönder – inlemmas i en ny samhällsorganisation. Nu ska de nationaliserade ägorna organiseras i nya produktiva enheter.

Militär organisering

De sociala enheterna i denna organisation börjar med familjen, går vidare till arbetslaget, byn, kantonen, distriktet för att sluta i en uppdelning av landet i åtta regioner.

Människorna har delats in i arbetslag, grupperade efter kön, ålder och civilstånd. Barn och äldre får lättare arbete. Fasta arbetslag kombineras med rörliga grupper av ogifta personer. Kvinnor och män bor i skilda baracker. Utomäktenskapliga förbindelser är förbjudna och belagda med stränga straff. En extrem puritanism har efterträtt korruptionen.

Det har skett en militär organisering av samhället och arbetet. Och här börjar problemen. För denna organisering har också formats med militära metoder. Den har inte byggts upp underifrån utifrån folkliga massorganisationer. I stället har den initierats uppifrån och administrerats fram av en hårt centraliserad maktapparat.

Samhällsomvandlingen har heller inte följts av och motiverats med en politisk skolning. Orden socialism och kommunism förekommer knappast över huvud taget i officiella framställningar.

Det har inte heller genomförts någon allmän folkbeväpning. Det är armén, de röda khmererna som är regeringens verktyg och materiella bas.

Men samtidigt är armén liten. Det går fem soldater på 100 familjer. Och den har få tränade och erfarna kadrer. Det kan delvis förklara en del av de säkert förekomna överdrifterna mot de gamla makthavarna och andra grupper. Men det sätter samtidigt frågetecken för de hårresande rapporterna om massavrättningar.

Kambodja idag...och imorgon

Kambodja idag...En stat som håller på att övervinna svälten. En stat utan pengar. Ett egalitärt och kollektivt samhälle. Men också ett militariserat, toppstyrt, byråkratiserat samhälle. Ett land där de röda fanorna vajar på varje arbetsplats, men där ingen talar om socialismen. Ett land vars ledare i stället för att söka en naturlig samordning med sina befriade grannar, Laos och Vietnam, skärmar sig från dessa länder. I stället för internationell solidaritet och broderligt samarbete en strävan efter nationell självtillräcklighet.

”Riset är nyckeln till allt”, säger de kambodjanska ledarna. Är det det? Eller är det vägen till en byråkratiserad stat, där tvånget och våldet permanentats som nödvändiga delar i systemet?

Berndt Olofsson (= Göte Kildén)

1978

Internationalen nr 1-1978 (5 januari)

Pierre Rousset

Vietnam/ Kambodja: Vad gäller konflikten?

Under de senaste dagarna har mer omfattande väpnade strider skett mellan vietnamesiska och kambodjanska trupper. Både den vietnamesiska och kambodjanska radion har anklagat varandra för militär invasion, för brutalitet och massakrer av civilbefolkningen.

För att ge en första kommentar till dessa tragiska händelser publicerar vi nedan en översättning av kamrat Pierre Roussets artikel som skrevs några dagar innan de mer häftiga striderna bröt ut. Översättningen har skett från *Rouge*, LCR:s (franska sektionen av Fjärde Internationalen) dagstidning.

Bangkok förblir ryktenas huvudstad och det är omöjligt att med säkerhet bedöma omfattningen av de gränsstrider där vietnamesiska styrkor ställts mot kambodjanska. Men det råder ingen tvekan om deras existens såväl som ständiga upprepningar. Man kan till och med påstå att det handlar om den mest allvarliga gränskonflikten i hela regionen. Mer allvarlig än den som råder mellan Thailand och Kambodja ont Phnom Penh uppenbarligen vill kyla ned och har begärt förhandlingslösning på; men som avfärdats av generalerna i Bangkok. Den är alltså mer allvarlig än den vietnamesisk-kinesiska konflikten över ögrupperna Spratly och Paracel. De väpnade sammanstötningarna mellan Vietnam och Kambodja började i stort sett redan dagen efter den gemensamma segern mot USA-imperialisterna. Sen dess har de inte upphört någon längre period.

Ett stort antal flyktingar har återvänt till Vietnam från Kambodja. Enligt diplomatiska källor, som dock inte bekräftats rör det sig om cirka 60 000 personer. Det är möjligt att detta faktum har orsakat vissa gränsstrider då kambodjanska trupper överträtt gränsen på jakt efter flyktingar. Men beroende på konfliktens längd och allvar vore det fel att försöka reducera den till en rad olyckshändelser. Lika fel vore det att tolka den som ett lokal utslag av den sino-sovjetiska konflikten. Vare sig Hanoi eller Phnom Penh är osjälvständiga hantlangare åt Moskva eller Peking.

Konfliktens orsaker kan enbart bero på djupa politiska motsättningar. De vietnamesiska och kambodjanska kommunistpartiernas antagna inriktningar är i själva verket skilda för att inte säga motsatta, vad eller de flesta centrala problemen både internt och internationellt. Regimernas karaktär likväl som de vidtagna åtgärderna skiljer sig starkt. Mot den brutala evakueringen av Phnom Penh står vietnamesernas försiktighet i Saigon. Kambodjas regering prisar en maximal isolering vad gäller den ekonomiska utvecklingen och förlitat sig enbart till handels- och finansiell hjälp till Peking, medan Vietnams regering söker bevara landets oberoende och ekonomiska utveckling genuin ett stort antal bilaterala avtal. På det regionala planet har Hanoi signerat ett 25-årigt avtal med LAOS som understryker behovet av att förlänga gårdagens solidaritet med ett "socialistiskt samarbete på alla områden". Kambodjas regeringschef Pol Pot deklarerade däremot efter sin resa till Nordkorea att "Kambodja aldrig kommer att delta i någon allians, federation eller regional organisation"

Splittringen av den "indokinesiska kommunismen" i "nationell kommunism", har alltså gått mycket långt, speciellt vad gäller Kambodja. Och det verkar som om den politiska sammanhållningen i den nuvarande Kambodjanska partiledningen kunnat skapas endast i motsättning till den vietnamesiska partiledningen. Regimens ideologiska kitt verkar huvudsakligen bestå

av nationalism. De enorma uppoffringar som krävts av folket och den totala isolering som landet kastats in i har bara kunnat rättfärdigas genom nationella appeller till samling mot den yttre fienden. Pol Pot fördömde för övrigt för några månader sen konplotter sammansmida av "imperialister och reaktionärer" vilka avsåg att hålla fast Kambodja "i sina klor". Vietnam, som representerar en konkurrerande och motsatt politisk inriktning kan utifrån en sån uppfattning därför inte ses som annat än en farlig fiende. Och detta desto mera eftersom, om man kan tro uppgifter från Nordkorea, motsättningar kommit till uttryck inom den kambodjanska ledningen, vilka kanske hämtat näring från det vietnamesiska exemplet.

På grund av dålig information tvingas man för närvarande till att framkasta arbetshypoteser snarare än ordentligt grundade analyser vad gäller konflikten. Men det verkar som om den ultranationalistiska hållningen från kambodjanska ledningens sida hittills förhindrat varje hållbar förhandlingslösning med Vietnam och skapat ett klimat som endast kan leda till återkommande och förvärrade gränsincidenter och öppna väpnade konflikter.

Internationalen nr 2-1978 (13 januari)

Berndt Olofsson (Göte Kildén)

Vietnam och Kambodja i krig

Hur är det möjligt?

Det kommunikeyernas krig som följt det verkliga kriget mellan Vietnam och Kambodja har förvirrat. Rapporterna från kriget domineras fortfarande av spekulationer – oftast baserade på diplomatiska källor i Bangkok – blandat med citat av de officiella kommunikeyerna som sänts ut från Hanoi och Phnom Penh.

Den kambodjanska regeringen lägger hela skulden på Vietnam, som man säger strävar efter att lägga under sig hela Kambodja. I en appell i radio Phnom Penh anklagas Vietnam för att ha genomfört "en trettioårig plan" under vilken man använt sig av "infiltration av tusentals människor" för att "bemäktiga sig Kampuchea och integrera landet i en indokinesisk federation som domineras av Hanoi".

Enligt Phnom Penh har de vietnamesiska kommandotrupperna betett sig som "Hitler när han ville bemäktiga sig Tjeckoslovakien". Dessa anklagelser har följts av rapporter som talat om "stora segrar för Kampucheas styrkor på nästan alla fronter".

De vietnamesiska kommunikeyerna hävdar å sin sida att de vietnamesiska trupperna enbart slåss i försvar mot de kambodjanska truppernas upprepade intrång på vietnamesiskt territorium. Under många av dessa intrång har de kambodjanska trupperna begått "ytterst grymma våldsdåd, våldtagit kvinnor (...) massakrer av barn (...)", säger en vietnamesisk kommunikey. Men medan de kambodjanska kommunikeyerna har sin tyngdpunkt i häftiga anklagelser, så har de vietnamesiska kommunikeyerna hittills lagt tyngdpunkten på nödvändigheten att snabbt inleda förhandlingar "på vilka nivåer som helst" för att lösa tvisten. Något som det kambodjanska ledarskapet häftigt avvisat – "förhandlingar kan komma ifråga först när de vietnamesiska trupperna lämnat Kampucheas territorium".

Vad ligger bakom?

Vad ligger bakom konflikten? Vilka har rätt av de två regeringarna? Är det kanske så, som bland annat Vita husets talesmän påstår, att konflikten i själva verket är en konflikt mellan Peking och Moskva genom ombud?

Att ge några entydiga svar i förhållande till den konkreta situationen låter sig knappast göras med den knapphändig och enbart officiella information som står till buds. I och för sig

handlar det knappast om att ta ställning ,mellan de två officiella versionerna och ge den ena rätt före den andra. Inga av dem speglar de ,verkliga orsakerna. Vita husets version kan också avfärdas. Även om det är så att Peking enbart publicerar kommunikéerna från den kambodjanska ledningen och Moskva stödjer Vietnam, så kan konflikten inte reduceras till en förklädd konflikt mellan dessa. Inget av ledarskapen är någon marionett.

Man kan slå fast att konflikten mellan de två länderna går långt tillbaka i tiden. Gränskonflikter av olika slag har brutit ut med jämna mellanrum. Där finns också kulturella och etniska konflikter som går långt tillbaka i tiden förstärkta under den tid då fransmännen använde vietnamesiska tjänstemän för sin maktutövning i Kambodja. Den aversion som funnits i Kambodja mot Vietnam sedan dess har också, motsvarats av en inte ovanlig uppfattning bland vietnameser att kambodjanerna skulle vara dem underlägsna.

Där finns faktorer som bäddar för konflikter av olika slag. Men att de skulle leda till krig mellan två arbetarstater...?

Vem har något att vinna?

Man skulle också kunna ställa frågan om vilken av de två regeringarna som har något att vinna på konflikten.

Det skulle kunna vara ett sätt för det kambodjanska ledarskapet att försöka mana fram en total uppslutning bakom sin politik.

Den oerhört häftiga och våldsamma och samtidigt nationellt slutna omvandling som inletts i Kambodja kräver en absolut disciplin. Enandet mot en yttre fiende skulle kunna spela en roll i den situationen. Den bristande informationen från Kambodja gör det svårt att påstå något med absolut säkerhet. Men säkert har den hittillsvarande omvandlingsprocessen gett upphov till motstånd av olika slag bland befolkningen. Men dessutom är det också troligt att det finns konflikter inom den kambodjanska ledningen. Å ena sidan de yngre ledarna som ligger bakom den hittillsvarande utvecklingen och å den andra äldre ledare som står närmare den vietnamesiska uppfattningen. Ett krig mot Vietnam skulle därför också vara ett krig mot dessa uppfattningar inom det kambodjanska ledarskapet.

Men att försöka nå de syftena genom ett krig mot en militärt överlägsen fiende...?

I motsats till de kambodjanska ledarna har Vietnam strävat efter att bygga upp bilaterala förbindelser med olika länder. Inte minst med sina indokinesiska grannar. Det 25-åriga samarbetsavtalet med Laos är ett exempel. De vietnamesiska ledarna har även strävat efter att etablera den typen av förbindelser med Kambodja. För det kambodjanska ledarskapet har dessa strävanden blivit att ”Vietnam försöker tvinga in Kambodja i en indokinesisk federation under vietnamesiskt styre”. Det står klart att Vietnam har en mycket starkare position än Kambodja såväl ekonomiskt som militärt.

Det kambodjanska ledarskapets rädsla för en vietnamesisk dominans är därför inte helt grundlös – något som också förstärks av de traditionella motsättningarna. Det är heller inte orimligt att tänka sig att de vietnamesiska ledarna använt sig av denna styrkeposition för att mer eller mindre tvinga in Kambodja i detta nödvändiga samarbete.

Katastrof

Men vad är det som gör att den här typen av konflikter kan leda till öppet krig mellan två arbetarstater? Förutom att de senaste årens vana vid väpnad kamp säkert spelar en viss roll, så finns det en mer grundläggande orsak: den stalinistiska förvridningen av marxismen som såväl de kambodjanska som vietnamesiska ledarna skolats under. Det är den som leder till uppiskandet av national-chauvinistiska stämningar i stället för den nödvändiga – och för marxister självklara – internationalismen. Det är den som reducerar beslutsfattandet till en

sluten byråkrati i stället för att bygga upp demokratiska strukturer där den breda massan aktivt kan delta.

Kriget mellan Vietnam och Kambodja är en katastrof. Det kan bara ha negativa effekter för det fortsatta uppbygget i Indokina, för gerillans kamp i Thailand för den internationella opinion som demonstrerade under år till stöd för FNL och de röda khmererna, för socialismens attraktionskraft...

Bernt Olofsson

Internationalen nr 7-1978 (17 februari)

Dokument

Gränskriget mellan Vietnam och Kambodja

Följande deklaration antogs av Fjärde Internationalens Förenade Sekretariat den 16 januari. Översättningen har gjorts av *Internationalen*.

Ett blodigt gränskrig har startat mellan Vietnam och Kambodja. Det är fortfarande svårt att bestämma den verkliga omfattningen av de sammanstötningar som ägt rum och den exakta militära situationen i området. Men det betyder inte att man får underskatta de allvarliga politiska effekterna av sammanstötningarna.

De första gränsintermezzona mellan de båda länderna ägde rum omedelbart efter imperialismens nederlag i Indokina och har därefter upprepats med jämna mellanrum. Det i och för sig förfärliga faktum, att två folk som under lång tid kämpade sida vid sida mot en gemensam fiende, drogs in i en inbördes strid var bekant innan de senaste händelserna.

Den 31 december 1977 antog konflikten mellan Vietnam och Kambodja en ny politisk innebörd. Kambodjanska radiosändningar rapporterade ett "tillfälligt avbrott" i de diplomatiska förbindelserna mellan Kambodja och Vietnam fördömde vietnamesiska truppers "invasion av vårt territorium" och olika påstådda "brott" begångna mot kambodjanska medborgare. Man gick så långt som till att jämföra regimen i Hanoi med Hitlers Tyskland.

Kort därefter gjorde också den vietnamesiska regeringen ett uttalande i vilket den fördömde de "illdåd" som kambodjanska trupper vid upprepade tillfällen påstods ha utfört på vietnamesiskt territorium. Man sade sig handla i "självförsvar" och krävde omedelbara förhandlingar för att lösa gränstvisterna. Vidden av den spricka som nu skiljer de två regimerna – trots att båda uppstod i en gemensam befrielsekamp – blev plötsligt offentlig.

* * *

Förgreningarna av konflikten mellan Vietnam och Kambodja får inte underskattas. Den skapar ett läge som kan förvärras ytterligare, till en bredare militär konflikt. Dess mänskliga och materiella kostnader för de vietnamesiska och kambodjanska befolkningarna är redan orimliga. De står redan tidigare inför ohyggliga svårigheter som ärvts från den förkoloniala tiden, hundra år av franskt styre och mer än trettio år av imperialistiskt angreppskrig. Konflikten kan bli ett hårt slag mot den spirande revolutionära kampen på andra håll i Sydostasien, inklusive Thailand. Imperialismens nederlag i Indokina öppnade ju en fördelaktig period för den.

De internationella konsekvenserna kan också visa sig bli allvarliga. De indokinesiska folkens kamp mot den amerikanska imperialismen bidrag starkt till Washingtons förlust av politisk trovärdighet och moralisk auktoritet. Den vietnamesisk-kambodjanska krisen ger en hjälpande hand åt Carters försök att putsa upp den amerikanska imperialismens anseende.

Alltsedan befrielsekampens seger i Vietnam, Laos och Kambodja 1975, har borgerliga massmedia världen över störtat sig över varje byråkratisk och odemokratisk åtgärd från endera regimen för att på så sätt underblåsa sin antikommunistiska kampanj.

Detta gällde speciellt för Kambodja, där ledarskapet genomförde brutala åtgärder med ett omfattande socialt förtryck. Nu har massmedias intresse fokuserats till den vietnamesisk-kambodjanska gränstvisten för att ytterligare smutskasta revolutionär kamp, internationalism och kamp för socialism.

* * *

Hur en sån konflikt har kunnat uppstå mellan två regimer som säger sig vara socialistiska kan man inte förstå utan att ta med den internationella arbetarrörelsens historia under de senaste femtio åren i beräkningen.

Konflikten ger en dramatisk illustration av det fruktansvärda pris som arbetarklassen fortfarande får betala för stalinismens seger i Sovjetunionen och inom den internationella kommunistiska rörelsen. Stalinismen, som var bunden till försvaret av kreml-byråkratin snäva nationella intressen och urskuldade sin roll genom "teorin" om "socialism i ett land", krossade Tredje Internationalen genom att begrava världsrevolutionens program: den revolutionära internationalismen, dvs den grund som Kommunistiska Internationalen skapades på efter Oktoberrevolutionens seger 1917.

En av de skadligaste effekterna av denna urartning var att en verklig, internationalistisk samverkan mellan de länder som störtat kapitalismen övergavs och ersattes av nationalistisk rivalitet. Detta såg man klart i den kremlska dominansen över Östeuropa och i utbrottet av den sino-sovjetiska konflikten. Om den stalinistiska ideologin om "socialismen i ett land" inte hade segrat, så skulle det vara otänkbart med skärpan i konfrontationen mellan Vietnam och Kambodja.

Den sino-sovjetiska konflikten har vidare spelat en direkt roll i försämringen av relationerna mellan Vietnam och Kambodja. Moskvas och Pekings del av ansvaret måste understrykas. Tidigare nekade den sovjetiska ledningen, under hänvisning till den "fredliga samexistensen", att ge den typ av stöd till de indokinesiska folken som snabbt skulle ha kunnat sätta stopp för den amerikanska upptrappningen och väsentligt minskat uppoffringarna i den utmattande befrielsekampen mot världens mäktigaste imperialistiska land.

Dessutom vägrade Moskva ända in i sista minuten att bryta med marionettregimen Lon Nol i Kambodja på grund av sin rädsla för Sihanouks och de röda khmerernas pro-kinesiska sympatier.

Vad gäller det kinesiska kommunistpartiet har det skylt över den nuvarande kambodjanska ledningens byråkratiska och nationalistiska linje för att motverka det vietnamesiska inflytandet i området. I Peking-regimens ögon är den vietnamesiska ledningen skyldig till att ha vägrat fördöma den ryska "socialimperialismen" som "huvudfienden till världens folk". Både det sovjetiska och det kinesiska ledarskapet skyddar sina "allierade" i konflikten mellan Vietnam och Kambodja för sina egna inskränkta statsbyråkratiska intressens skull.

* * *

Stalinismens internationella tyngd och den stalinistiska skolningen av de vietnamesiska och kambodjanska ledarskapen förklarar delvis omfattningen av nationalismens återuppvaknande i Indokina. Men därtill kommer den historiska fientligheten dem emellan, som imperialismen medvetet spädde på, : olika uppfattningar som formades av långa perioder av isolering under en mer än trettioårig befrielsekamp. På grund av en extrem byråkratisk deformation som

kännetecknar dessa regimer, har inget av ledarskapen – varken det vietnamesiska, laotiska eller kambodjanska – förmått undvika att slå in på en nationalistisk linje.

Det kambodjanska ledarskapets principiella förkastande av varje form av verklig samverkan mellan de tre indokinesiska länderna, stängningen av landets gränser och den intensiva nationalismen i dess politiska linje är de mest extrema uttrycken för denna nationalism. Här hittar vi självfallet en del av ansvaret för våldsamheterna i den pågående konflikten. Men var och en av dessa regimer är till en viss grad märkta av starka nationalistiska drag.

* * *

I en tid när ”eurokommunistiska” partier hjälper till att fostra illusioner om ”nationella vägar till socialismen” är det en stor fara för att Indokina, efter att ha utlöst flera generationers internationalism, kan bli symbol för en, som det sägs, oundviklig seger för den nationella chauvinismen. För att motverka denna fara är det nödvändigt att obevekligt kämpa för pånyttfödelsen av en verklig revolutionär internationalism och i linje med det arbeta för uppbygget av det oundgängliga organisatoriska instrumentet – en International, den socialistiska revolutionens världsparti.

Det måste påpekas att de indokinesiska massornas intressen är förknippade med ett växande samarbete på alla nivåer – ekonomiskt, militärt och politiskt – mellan Vietnam, Kambodja och Laos. Det är så som dessa länder kommer att kunna samla styrka för återuppbygget och för att kunna möta hotet från imperialismen.

En sådan samverkan kan emellertid inte påtvingas någon. Den federativa struktur som krävs kan endast skapas via en revolutionär mobilisering av de indokinesiska massorna, under en strikt respekt för olika minoriteters rätt att bestämma sitt eget öde. På grund av detta är kampen för internationalismen hårt knuten till kampen för en verklig socialistisk demokrati i Vietnam, Kambodja och Laos, för att det inrättas en arbetarnas och böndernas rådsregering i Indokinas Förenade Socialistiska Stater. Inget av de indokinesiska ledarskapen är förmögna att föra fram ett sådant program för den socialistiska demokratin.

* * *

Men den mest överhängande frågan i den aktuella konflikten är att det behövs ett omedelbart stopp för de väpnade sammanstötningarna. Det är ännu omöjligt att slutgiltigt bedöma vem av parterna som bär det direkta ansvaret för förvärrandet av gränskonflikten mellan Vietnam och Kambodja. Regimernas totala kontroll över nyhetsrapporteringen och deras genomgående tillit till hemlig diplomati – båda i direkt motsättning till leninistisk tradition – medför självfallet stora svårigheter att göra en sådan bedömning. Men den som först tog till vapen och är beredd att göra så igen, måste i de indokinesiska massornas och den internationella arbetarrörelsens ögon bära ansvaret.

Det är kriminellt att engagera de vietnamesiska och kambodjanska befolkningarna i blodiga sammanstötningar för en gränskonflikts skull, och allt detta i socialismens namn. Användandet av vapen borde bannlysas när det gäller att lösa en sådan konflikt. Gränsfrågan borde lösas genom öppna och offentliga förhandlingar.

Internationalen nr 43-1978 (27 oktober)

Benny Åsman

Vietnam – Kambodja: Ansvarslös debatt i Sverige medan Indokinas folk förblöder

Krigsförbrytaren Nixon är den som bär huvudansvaret för de Indokinesiska folkens lidande, något som många glömmet bort i dagens debatt.

Våren 1975 led USA-imperialismen ett svidande nederlag på de indokinesiska slagfälten. Världens progressiva krafter jublade och hyllade den historiska seger som uppnåtts av de indokinesiska folken.

Idag stupar män och kvinnor på nytt på slagfält där de forna vapenbröderna står öga mot öga. Reaktionärer världen över jublar och utropar vad var det vi sa! ”Kommunismen leder bara till lidande”.

I svensk press rasar sen en tid tillbaka en oförsonlig debatt över vad som idag sker i kriget mellan Vietnam och Kampuchea och om Sovjets och Kinas roll i kriget. Den förs mellan före detta FNL-aktivister som under årtal kämpade tillsammans för att stödja de indokinesiska folkens kamp mot USA-imperialismen. ”Ledarna i Hanoi är reaktionärer värre än Saigon-juntan”, säger den ene. ”Ledarna i Kampuchea mördar barn”, säger den andre. Det är en bedrövlig debatt som varken bidrar till att skapa förståelse för vad som sker eller som tjänar de indokinesiska folkens sak.

Vargen som blev ett lamm

I trettio år tvingades de indokinesiska folken kämpa med vapen i hand för att befria sig från imperialismens ok. Först mot fransmännen, vars krig betalades med dollar, och sen mot USA självt. Befrielsekampen ledde till seger. Men till ett mycket högt pris. Miljoner av ländernas söner och döttrar dödades. Hundratusentals ton högexplosiva bomber östes ned över området. Femtio procent av områdets skogar har förstörts. Enorma jordbruksområden har förgiftats av kemikalier. Inga andra folk än de indokinesiska har fått utstå ett sådant veritabelt försök att ”bomba området tillbaka till stenåldern”.

Efter USA-imperialisternas nederlag har härskarna i Washington försökt att hämnas på nytt. De krigsskandestånd som utlovades till Vietnam har inte betalats ut. USA har inte med ett öre fått betala för sin folkmordspolitik i Indokina. En handelsblockad har införts och USA utövar påtryckningar på andra länder för att blockaden skall utökas.

Enorma svårigheter har skapats för folken i Indokina p g a den förstörelse som USA åstadkom. Till det har lagts två års skördekatastrofer och översvämningar som skapat svält och epidemier. I det läget tillåts imperialisterna i Washington att ostraffat t o m håna sina forna offer och att i sin press insinuera att svälten och problemen orsakats av ”kommunisternas korruption och oförmåga att styra landet”.

De bedrövliga figurer som pennfäktas i svensk press har redan glömt bort att huvudansvaret för dagens situation i Indokina ligger i Washington. Vargen har blivit ett lamm som man inte längre behöver bekämpa och som man inte längre lägger något ansvar på.

Kriminella byråkrater

Om huvudansvaret för de indokinesiska folkens lidande ligger på USA-imperialisterna så har byråkraterna i Peking och Moskva gjort allt för att förvärra situationen och lagt grunden till dagens krig mellan Vietnam och Kampuchea. Listan på Kremles och Pekings kriminella handlande under och efter kriget mot USA är lång.

Sovjet vägrade in i det sista att erkänna den kambodjanska motståndsrörelsen av den simpla anledningen att den ansågs stå för nära Peking. Sovjets militära hjälp till Vietnam portionerades alltid ut i små doser och de mest moderna vapnen som skulle kunnat stoppa USA:s terrorbombningar över Nordvietnam gavs aldrig. Idag ger Sovjet inte längre bidrag till återuppbygget utan bara lån som måste betalas tillbaka.

Under de värsta terrorbombningarna mot Nordvietnam tog Mao emot Nixon i Peking och utbringade en skål för krigsförbrytaren. De sovjetiska transporterna av vapen och förnödenheter via den kinesiska järnvägen försvårades medvetet vid ett flertal tillfällen av ledarna i Peking. Idag har Kina avbrutit allt materiellt stöd till återuppbygget av Vietnam.

Under hela det andra indokina-kriget vägrade ledarna i Moskva och Peking att ingå i en gemensam front för att sätta stopp för USA:s angreppskrig.

Den avgörande politiska faktor som styr både Pekings och Moskvans agerande i Indokina är och har varit den interna konflikt som sen 1963 rått mellan dem båda. Av byråkratiska egenintressen har de båda statsledningarna aktivt bidragit till att förvärra konflikten mellan Vietnam och Kampuchea och underblåst de vietnamesiska och kampuchianska ledarnas försök att med militära medel lösa sina inbördes konflikter.

Efter att de kinesiska ledarna utropat Sovjetunionen till "huvudfienden till alla folk" har de dessutom fört en politik i förhållande till Vietnam som medvetet gått in för att knuffa Vietnam in i ett större beroende till Sovjetunionen. De vietnamesiska ledarnas försök att under kriget och efter befrielsen föra en självständig utrikespolitik visar att deras ökade beroende av Sovjetunionen idag inte var en nödvändighet. Men Peking som betraktar Sydostasien som sin naturliga inflytelsesfär och som i den vietnamesiska revolutionen såg en konkurrent i området har därför varit berett att knuffa vietnameserna i armarna på Sovjet.

Partierna styr

I dagens svenska debatt försöker anhängarna av Vietnam respektive Kampuchea att med alla medel svärta ned den ena eller andra sidan. Jan Myrdal och andra personer som tidigare aldrig tillät att ett enda ord från FNL eller FUNK ifrågasattes eller kritiserades anstränger sig nu till det yttersta för att "bevisa" att hundra procent av ansvaret för kriget mellan Vietnam och Kampuchea ligger i endera Hanoi eller Phnom Penh. Allt är vitt eller svart. Allt är bra i Kampuchea och allt är dåligt i Vietnam. Eller tvärtom.

Det är en i grunden orimlig hållning att försöka fördela ansvaret mellan de två regimerna. Båda bär ett tungt ansvar för att de tillåtit, i och för sig reella problem mellan de båda länderna, att utvecklas till en väpnad konflikt som på nytt lägger enorma bördor på de indokinesiska massorna.

Att konflikten utvecklats till vad den är idag säger mycket om karaktären på både regimen i Hanoi och den i Phnom Penh. De båda ländernas kommunistpartier har gemensamma rötter. De är båda skolade i den stalinistiska traditionens idéer om "socialismen i ett land". I båda länderna har det genomförts segerrika revolutioner, men under ledning av två kommunistiska partier som redan innan segern hade ett byråkratiskt funktionssätt och förhållande till massorna.

Enorma uppgifter

Detta har blivit mycket tydligt både i Vietnam och Kampuchea efter befrielsen. I Vietnam hade partiet enorma uppgifter att ta itu med i de södra delarna på det ruttna samhällsliv som amerikanerna lämnade efter sig i flera städerna. Korruption och svartabörshandel bredde ut sig. Partiledningen har gått ut i flera antikorrupcionskampanjer och uppmanat befolkningen att kritisera byråkratiskt maktmissbruk. Men detta är kampanjer som bara rör upp på ytan efter-

som det är bara partiet som har beslutsfattande funktioner. För massorna erbjuds aktiviteter men det finns inga massorganisationer i vilka befolkningen kan diskutera och fatta beslut om vad som skall göras åt landets problem.

Samma sak gäller för Kampuchea där kommunistpartiet dessutom inte alls har samma historiska band med befolkningen som partiet har i Vietnam. Ledarna för Kampuchebas parti styr och beslutar enväldigt ”i folkets namn”.

Den avgörande svagheten i både den vietnamesiska och kampuchianska revolutionen är avsaknaden av demokratiska massorganisationer i vilka befolkningen har makten och kan utöva en demokratisk socialism.

I stället har de båda ländernas partiledningar hamnat i en situation där deras byråkratiska särintressen kommit i förgrunden och den enda metod till massmobiliseringar som de sett som möjliga har varit att spela an på nationalistiska stämningar som har sin grund i historiska motsättningar mellan de båda länderna. Idag bidrar de båda partierna bara till att förvärra dessa problem genom nationell vulgärpropaganda i vilken motståndaren framställs som nattsvart reaktionär utlänning.

Solidaritet

Att ta ställning i denna konflikt genom att hundra procentigt sluta upp bakom någon av de båda regimerna är att göra de indokinesiska folken en stor björntjänst.

I stället borde de som tidigare gav den indokinesiska revolutionen sitt helhjärtade stöd verka för att den internationella arbetarrörelsen tar upp solidariteten med hela befolkningen i Indokina för att de skall få den fred som de så väl behöver, verka för att krigsförbrytarna i Washington till sista öret skall betala för återuppbygget av allt de förstört i Indokina, verka för att ledarna i Kreml och Peking ger ett villkorslöst materiellt stöd till de indokinesiska folken och upphör med att försöka utnyttja Vietnam, Laos och Kampuchea som brickor i deras egen konflikt, verka för att ledningarna i Hanoi och Phnom Penh avbryter de militära sammanstötningarna och söker en lösning via förhandlingsbordet och verka för att en levande demokratisk socialism utvecklas i hela Indokina.

Benny Åsman

1979

Ur *Internationalen* 2-1979 (12 januari)

Ledare

Nu står Gösta Bohman och Jan Myrdal upp i gemensam front mot den nya "imperialistmakten" Vietnam. Dessa båda är i själva verket goda symboler för de grundläggande orsakerna till konflikten mellan Vietnam och Kampuchea. Den ene som försvarare av USA-imperialismens tidigare krigföring för "frihet och demokrati". En krigföring vars barbari har få motsvarigheter i världshistorien och som har satt djupa spår i Indokina för många år framåt. Idag är resultaten förödda och förgiftade jordar och hundratusentals människor på flykt, människor som livnärt sig på imperialismens krig.

Den andre, Myrdal, med det enda intresset att försvara byråkratin i Kina och de allierade de väljer. Bredvid honom kan vi ställa Moskvabyråkratins försvarsadvokater, och vi har en bild av vilka intressen som styr ställningstagandena mellan Hanoi och Phnom Penh. Det stöd som gavs från Kina och Sovjet till befrielsekampen i Indokina bestämdes alltid av dessa staters egenintresse, och aldrig av en önskan om en framgångsrik indokinesisk socialistisk revolution.

I de förklaringar som ges till konflikten mellan Vietnam och Kampuchea talar många om flerhundraåriga nationella motsättningar. Men enbart skillnader i språk, kultur osv, försätter inte folk i krig mot varandra. Sådana skillnader kan helt visst utnyttjas av dem som av andra intressen söker splittring, och i sista hand krig. Den franska kolonialismen utnyttjade skickligt nationella skillnader i Indokina för att underblåsa nationalistiska motsättningar.

Under befrielsekampen valde sovjetbyråkratin ett begränsat stöd till Nordvietnam och FNL, samtidigt som den hade goda förbindelser med imperialistlakejen Lon Nol i Kambodja. De avancerade robotar och jaktplan som hade kunnat stoppa imperialismens terrorbombningar över Vietnam uteblev.

Kina satsade på de röda khmererna i Kambodja. När bomberna föll över Hanoi skålade Mao med Nixon i Peking. Det är i denna bakgrund vi kan hitta orsakerna till dagens konflikt i Indokina. Den politiska makten i de befriade Kambodja och Vietnam har inte byggts upp i och genom massornas egna demokratiska organisationer. Makten har utövats av regimer som undertryckt massornas möjligheter att själva ta över ansvaret för de nya samhällena.

En enad front i Indokina och internationellt mot imperialismen hade sopat undan grunden för nationalistiska motsättningar och väpnade konflikter efter segern 1975. En sådan front hade lagt grunden till den socialistiska federation som hade kunnat försvara de indokinesiska folkens verkliga intressen

Krig är en fortsättning av politiken. Kriget mellan Vietnam och Kampuchea uttryckte de båda regimernas karaktär, deras fortgående byråkratisering och uppknytning till Moskva resp. Peking och deras motstånd mot massornas direkta maktutövning. Den senaste utvecklingen har bekräftat att Pol Pot-regimen i Kampuchea saknat ett brett folkligt stöd. På en vecka föll den ihop som ett korthus.

Vietnams militära insatser genom regelrätt invasion och/eller stöd till en motståndsrörelse var avgörande, man kan inte dölja att Pol Pot inte lyckats mobilisera ett försvar bland befolkningen för sin regim. Vad vi inte kan avgöra är om den nya regimen har ett omfattande stöd bland befolkningen. Den söker dock uppenbarligen uppmana ett sådant stöd genom vittgående löften om demokratisering och frigörelse från den tidigare regimens förtryck. I denna situation måste vi ge allt stöd till initiativ som tas i denna riktning bland de kampuchianska massorna.

Men ingen ska ha illusioner om den nya regimens avsikter eller om Vietnams stöd till den. Regeringen i Hanoi agerar i första hand utifrån sina egna statsintressen. Informationen om den nya regimen och dess uppknytning till Hanoi är otillräcklig. Men en regim i Phnom Penh som vilar på vietnamesisk militär närvaro i landet skulle stå i direkt motsättning till de kampu-cheanska massornas egen maktutövning, genom sin egen organisering och beväpning.

De indokinesiska regimerna har undergrävt försvaret av revolutionen genom att öppna vägen för väpnade konfrontationer mellan broderfolk. Imperialismens ideologer och de byråkratiska förrädarna kan gå till offensiv. De svenska reaktionärernas och maoisternas krav på att biståndet till Vietnam ska stoppas syftar i sista hand till att krossa revolutionen i Vietnam.

Oberoende av de olika indokinesiska ledarskapens karaktär måste vi mobilisera mot den internationella reaktionen i försvar av den indokinesiska revolutionen. Varje försök att under FNs täckmantel sätta in imperialistiska trupper i Kampuchea måste avvisas. Mot kravet på biståndsstopp måste kravet på omfattande krigsskadestånd från imperialismen till de indokinesiska länderna resas med förnyad kraft. Bara så kan vi bidra till att de enda som i sista hand kan garantera försvaret av revolutionen, de indokinesiska massorna, själva organiserar och beslutar om uppbygget av det nya samhället.

Ur *Internationalen* 3/79 (19 januari)

Vietnam-Kampuchea

Följande uttalande är antaget av majoriteten i Fjärde Internationalens Förenade Sekretariats byrå (i mitten av januari 1979), och publiceras som ledare i nästkommande nummer av Förenade Sekretariats organ *Inprecor-Intercontinental Press*.

De senaste händelserna i Kampuchea har på ett dramatiskt sätt än en gång påvisat de katastrofala följderna av den nationalism och det Inskränkta och småsinniga egenintresse som karaktäriserar de byråkratiers politik som styr de länder där kapitalismen har störtats.

Förvisso måste det internationella kapitalets och demoraliserade småborgerliga intellektuella försök att höja ett ramaskri över "den kampu-cheanska tragedin" bestämt avvisas för vad den är: en cynisk övning i politiskt hyckleri.

Den amerikanska imperialismen, som nu fäller krokodiltårar för de liv som gått till spillo i Kampuchea, vill få folk att glömma att det var dess skoningslösa bombattacker mot Nordvietnam och Kampuchea, dess invasion i Kampuchea, för att inte tala om dess utdragna massmord i Sydvietnam, som fullständigt förstörde de materiella livsbetingelserna för tiotals miljoner människor och som skapade de objektiva orsakerna till de enorma svält- och hälsoproblem som den segerrika revolutionen i de tre indokinesiska länderna konfronterats med sen 1975.

Den internationella borgarklassen som nu "försvarar" den "nationella suveränitetens" sak i Kampuchea, är densamma som under århundraden etablerat kolonialt styre över stora delar av världens befolkning och inte enbart förnekat dem nationell suveränitet utan till och med ett minimum av rättigheter till nationellt självbestämmande. Det är också samma borgarklass som fört oräkneliga krig med massakrer av hundratusentals män, kvinnor och barn för att upprätthålla den koloniala ordningen och som t om i dag förnekar folk över alla fem kontinenterna deras nationella rättigheter, från Irland över Palestina till Södra Afrika.

Likaså måste den sovjetiska byråkratins hyckleri fördömas när den har mage att tala om försvaret av "mänskliga rättigheter" i Kampuchea samtidigt som den trampar på sin egen befolk-

nings mest elementära mänskliga rättigheter, för att inte tala om det tjeckoslovakiska folkets och de övriga östeuropeiska nationaliteternas mänskliga rättigheter.

Vad gäller den ”storartade, progressive” ex-härskaren i Kambodja prins Sihanouk (en annan av dessa ståndaktiga försvarare av mänskliga rättigheter), bör han påminnas om hans underlydandes förföljelser av kampucheanska kommunister som medförde döden för många kommunistiska kadrer och ledare, ett öde som Pol Pot och hans anhängare undvek med en härsmån.

Efter att allt detta sagts och under det att huvudattacken hela tiden riktas mot imperialismen, kan inte revolutionära marxister för massorna skyla över att om den internationella borgarklassen i dag kan göra stora vinster på händelserna i Kampuchea – I ett första stadium speciellt på propagandans och politikens område och kanske på det militära området i en framtid – så ligger ansvaret för denna katastrofala vändning av utvecklingen helt och fullt på de härskande byråkratiernas axlar, utan åtskillnad dem emellan.

Vi är helt berättigade att tala om en katastrof. Det räcker med att tänka på hur situationen förändrats sen den tid då den amerikanska imperialismens brott mot de indokinesiska folken mobiliserade en världsomfattande opinion mot dessa brott, till den tid då revolutionens heroiska motstånd mot dessa brott inspirerade miljoner anti-imperialistiska kämpar världen över och när USA-imperialismens tillbakadragande från Indokina helt berättigat sågs av arbetarklassen i alla länder som ett stort nederlag för kapitalistisk reaktion och ett stort steg framåt för världsrevolutionen.

Den stora sympati som den indokinesiska revolutionen fick bland världens arbetande befolkning är i dag till stor del hotad av de härskande byråkratiernas kriminella handlingar, då de låtit sina ekonomiska, politiska och ideologiska åsiktsskillnader övergå i konflikter på statsnivå, först genom att nå tröskeln till militära konflikter och nu för första gången gått över denna tröskel till ett genomförande av ett krig i full skala.

Denna utveckling kan inte annat än skapa förvirring, skepsis och demoralisering bland talrika skikt av den internationella arbetarklassen och bland annat antiimperialistiska kämpar i koloniala och halvkoloniala länder.

Fjärde Internationalen utpekar byråkraterna som ansvariga för denna katastrofala utveckling. Inbördeskrig och hot om militära aktioner har inget att göra med kommunism och socialism och är helt emot arbetarnas och böndernas intressen i Indokina, Kina och Sovjetunionen. Utvecklingen är i stället ett uttryck för att den I giftiga frukt som Stalins teori om ”socialismen i ett land” representerar blivit övermogen, det vill säga att den nationella och nationalistiska messianismen tagit överhanden bland byråkratierna i de fem kommunistiska partierna.

Med ett totalt förbiseende av den internationella arbetarklassens övergripande intressen, för att inte tala om världsrevolutionens övergripande intressen, är nu var och en av dessa byråkratier beredd att med vapen i hand försvara sina egna begränsade, intressen mot ”likatänkande” i andra ”broderpartier” vid makten, såväl mot som arbetare och bönder i det egna landet.

Kommunister och arbetare världen över, detta är ett nytt tillfälle, jämförbart enbart med Chrusjtjovs avslöjande av Stalins brott vid SUKP:s 20:e kongress, eller när sovjetiska tanks krossade den ungerska revolutionen 1956 och Pragvåren 1968, för att förstå den historiska betydelsen av Trotskijs, Vänsteroppositionens och Fjärde Internationalens kamp för internationalismen och arbetardemokratin. Detta var inte och är inte en strid om en bättre eller sämre taktik, kring historiskt passerade frågor om vad som borde gjorts under 20-talet, eller kring Stalins och Trotskijs personliga roller.

Det var och förblir en fråga om liv eller död för den internationella arbetarrörelsen, en fråga om liv eller död för kommunismen. Händelserna i Indokina efter USA-imperialismens tillbakadragande och störtandet av den borgerliga halvfeodala ordningen bekräftar igen att inga av de avgörande problem som de indokinesiska folken står inför kan lösas utan denna samtidiga internationalism och arbetarnas och fattigböndernas demokrati.

Sovjetbyråkratin har lagt grunden för den tragedi som utvecklas genom åratals ”avspänningspolitik” gentemot USA-imperialismen, genom att endast ge halvhjärtad hjälp till den indokinesiska revolutionen och på det sättet förlänga det imperialistiska aggressionskriget i flera år, genom att koncentrera stora militära styrkor, inklusive kärnvapen, vid gränsen till folkrepubliken Kina och genom att stödja den reaktionära pro-imperialistiska Lon Nol-regimen i Kampuchea mot den överväldigande majoriteten av det kampucheanska kommunistpartiets ledning ytterst beroende av den kinesiska byråkratin. När Lon Nol-regimen störtades blev den nya Pol Pot-regimen till stor del Pekings marionett.

Den kinesiska byråkratin, som sedan början av 70-talet betraktade Sovjetunionen som sin huvudfiende, använde i sin tur sin dominans över det kampucheanska ledarskapet för att piska upp en systematisk anti-sovjetisk och anti-vietnamesisk kampanj, underblåste kampucheansk nationalism och tvekade inte att söka skydd och hjälp från den internationella borgarklassen både mot Sovjetunionen och mot det vietnamesiska arbetarstaten.

Det vietnamesiska ledarskapet kunde ha skapat förutsättningar för en annan utveckling om det hade rest ett attraktivt alternativ inför de kampucheanska massorna och kommunisterna, en verklig socialistisk federation där folken i Indokina kunde åtnjuta lika rättigheter och där alla former av arbetarnas och fattigböndernas demokrati skulle ha gjort det möjligt för dem att ta ödet i egna händer. Utan tvekan skulle en sådan federation ha bidragit till att lösa de allvarliga ekonomiska och sociala problem som den segerrika revolutionen ställdes inför i samtliga tre länder efter den enorma förstörelse och ödeläggning som orsakades av den barbariska imperialistiska aggressionen.

Men i stället för att följa en sådan internationalistisk linje har den vietnamesiska byråkratin förvandlat federationen till en formel för att nödtorftigt skylla över vietnamesisk dominans och kontroll. Formerna för samarbetet med Laos är ett slående bevis för detta i de kampucheanska massornas ögon. Under dessa omständigheter var det oundvikligt att den traditionella kampucheanska nationalismen och antagonismen gentemot Vietnam åter utvecklades och gav både den kinesiska byråkratin och dess skyddslingar i Phnom Penh den nödvändiga basen för deras oansvariga kampanj mot den vietnamesiska arbetarstaten. De ytterst terroristiska metoder, massdeportationer och massavrättningar, som Pol Pot-regimen använde för att försöka åstadkomma en genomgripande social omvälvning i Kampuchea, skapade i sin tur grunden för utbrett missnöje, passivitet och demoralisering bland de kampucheanska massorna och underlättade på så sätt den vietnamesiska byråkratins oansvariga försök att lösa ”den kampucheanska frågan” genom en regelrätt militär invasion som öppnades kring jul -78.

Det faktum att ledarskapet i Peking tycks ha vänt Pol Pot och hans hejdukar ryggen alldeles innan den militära katastrofen – bara för att backa upp den reaktionära ”ex-kungen” Norodom Sihanouk – är ett mått på missnöjet bland de kampucheanska massorna med denna regim.

Fjärde Internationalens opposition mot det reguljära vietnamesiska arméns invasion i Kampuchea innebär inte ett uns av stöd till Pol Pot-klickens blodbesudlade terrorister. Denna regim var en skamfläck för socialismen, på så sätt att det saknas motstycke sedan Stalins regim på 30-talet. Men uppgiften att störta dessa terrorister var och förblir de kampucheanska arbetarnas och fattigböndernas uppgift. Denna uppgift kan inte under några omständigheter lämnas till andra länders byråkratier och deras arméer.

Den vietnamesiska armén fortsatta närvaro på kampucheanskt territorium kommer inte bara att förvandla den nya Phnom Penh-regimens anspråk på att vara ett verkligt alternativ till Pol Pots tyranni till en fars. Den kommer inte bara att avslöja den nya regimen som Hanois marionett. Kampucheanska nationella känslor mot utländsk ockupation kommer kraftigt att underblåsas med risken för ett omfattande motstånd under lång tid, t o m i form av ett utdraget gerillakrig, vilket under de nuvarande förhållandena skulle underlätta för den reaktionära diktaturen i Thailand och imperialismen att förbereda motoffensiv mot den vietnamesiska revolutionen för första gången sedan imperialismens förkrossande nederlag 1975. I grunden är det försvaret av den vietnamesiska arbetarstaten mot imperialismen som gör det absolut nödvändigt med ett omedelbart tillbakadragande av den vietnamesiska armén från Kampuchea.

Arbetare, bönder och alla världens förtryckta måste motsätta sig alla krav på att FN ska ingripa i Kampuchea. Ett sådant ingripande – om det än vore sannolikt med de nuvarande styrkeförhållandena i Indokina och internationellt – skulle bara vara en dimridå för USA-imperialismens ingripande. Regimen i USA använde FN för att maskera kontrarevolutionära aktioner under Koreakriget på 50-talet och senare för att bekämpa nationalistiska krafter i Kongo.

Försöken att använda Kampuchea som förevändning för en hårdare militär inriktning, diplomatisk bojkott och ekonomiska blockad av Vietnam måste också 'bekämpas. Regimen i USA, som ansvarar för en enorm förödelse av Indokina, måste bidra med massivt återuppbyggnadsstöd till Vietnam, Laos och Kampuchea utan villkor.

Inget stöd åt Pol Pot-regimen!

Omedelbart tillbakadragande av den vietnamesiska reguljära armen från Kampuchea!

De kampucheanska arbetarna och bönderna måste själva besluta om sin regering!

Stoppa militära hotelser och konflikter mellan arbetarstater!

För en enhetsfront mellan alla arbetarstater mot imperialismen!

Återvänd till leninismens traditioner av verklig proletär internationalism!

För de indokinesiska folkens demokratiska federation grundad på fullständig jämlikhet!

Mot de byråkratiska diktaturerna för arbetarnas och böndernas demokratiska maktutövning! Mot alla försök till imperialistiskt ingripande i Kampuchea och Vietnam!

Internationalen 4-1979 (26 januari)

FN och Kampuchea, ett makalöst hyckleri

Varför har inte Kommunistiska Arbetarförbundet stött någon av de demonstrationer som hållits kring konflikten i Indokina.

Det är en fråga som ofta ställts de senaste dagarna. Följande artikel från politiska byråns tidningsutskott tar upp vilka intressen som varit inblandade i de svenska demonstrationerna och i de olika internationella utspelen kring Vietnam och Kampuchea.

Det är svårt att säga vem som hycklar mest i sitt försvar av "Kampuchebas nationella suveränitet". Kina går i gemensam front med USA (!) och Frankrike (!) i denna sak. Mot dem står de inte mindre principfasta motståndarna mot all "in- blandning i andra länders inre angelägenheter". Sovjetunionen och Tjeckoslovakien (!).

Den franska imperialismens "försvar av Kampuchebas nationella suveränitet" har en sekellång tradition av kolonialt förtryck och utplundring i hela Indokina. De indokinesiska folken känner denna tradition, och det var deras frihetskamp som bringade den franska kolonialmaktens styrkor på fall.

Och frihetskampen fortsatte, denna gång mot en annan av dagens försvarare av den nationella suveräniteten. USA övertog den sönderfallande franska kolonialmaktens roll i Indokina. Pentagons krigsmaskineri lämnade efter sig miljontals döda, förgiftad natur, risfält täckta av bombkrattar, sönderbombade skolor och sjukhus. Priset för befrielsen från dessa förkämpar för det nationella oberoendet, den franska och amerikanska imperialismen, betalas fortfarande av de indokinesiska folken.

Alltsedan USA-imperialismens nederlag i Indokina 1975 har dess försvarsadvokater fört en omfattande propagandakampanj mot återuppbygget i de krigshärjade länderna. Effekterna av imperialismens barbariska förödelse har utmålats som ”kommunismens fasor”. Bara för ett halvår sedan förespråkade en grupp senatorer i USA, med fredsduvan George McGovern i spetsen, ett nytt militärt ingripande i Kampuchea, för ”försvaret av de mänskliga rättigheterna”.

När så det tjeckoslovakiska folkets förtryckare, den sovjetiska och tjeckoslovakiska byråkratin, uttalar sitt skarpa fördömande mot ”inblandningen i andra länders inre angelägenheter” blir farsen I FN fullständig. Sovjetbyråkratin, som intill slutet av den kampuchianska befrielsekampen upprätthöll goda förbindelser med imperialistlakejen Lon Nol i Phnom Penh. Den tjeckoslovakiska byråkratin, som t o m försåg samma regim med vapen för dess blodiga förtryck av det kampuchianska folket.

Inte heller statsledningen i Kina, idag allierad med Indokinas forna kolonialherrar, har tidigare tvekat att sälja ut de indokinesiska folkens intressen. Tillsammans med Sovjetbyråkratin och den franska och amerikanska imperialismen drev Chou En-lai igenom Genève-överenskommelsen om Indokina 1954, och räddade därmed Kampuchea, Laos och södra Vietnam till fortsatt imperialistisk utsugning.*

Normaliseringen av förbindelserna mellan Kina och USA hade också sin udd riktad mot den indokinesiska revolutionen. Nixon hyllades i Peking när bomberna föll över Hanoi och ledarna i Vietnam uppger idag att den kinesiska byråkratin försökte förmå dem att ge upp kampen för södra Vietnams befrielse.

Revolutionens dödgrävare

Befrielsen av Indokina var resultatet av de indokinesiska folkens gemensamma kamp mot USA-imperialismen. En gemensam kamp som i grunden är det enda som kan garantera försvaret av den indokinesiska revolutionen. En indokinesisk socialistisk federation, baserad på arbetarnas och fattigböndernas demokratiska organisering och maktutövning och på fullständig respekt och jämlikhet mellan de indokinesiska folken, det är den främsta försvarsmuren mot alla imperialismens försök att återta vad den en gång förlorat.

Men ledningarna för världens två mäktigaste arbetarstater, de som på ett avgörande sätt skulle bidra till uppbygget av denna front mot imperialismen, agerar istället som den indokinesiska revolutionens dödgrävare. Den kinesiska byråkratins främsta intresse i Indokina har varit att stärka sina ställningar gentemot Sovjetunionen. I detta syfte uppmuntrades Pol Pot-regimens kampanj mot Vietnam, en kampanj som t o m tog formen av militära attacker. Samtidigt koncentrerade Kina stora militära enheter vid gränsen till Vietnam.

Pekings stöd till reaktionären Norodom Sihanouk, som under 20 år organiserade det imperialistiska förtrycket av det kampuchianska folket, bekräftar att den kinesiska byråkratin ytterst är beredd att riskera en imperialistisk återupprättelse i Indokina.

Makthavarna i Moskva, å sin sida, har haft som främsta mål att bygga upp sina strategiska positioner i området gentemot den amerikanska och japanska imperialismen, och inte minst

* Se [Genèveavtalet 1954](#) av Stig Eriksson – Red

sin militära maktställning gentemot folkrepubliken Kina. I sina ansträngningar att knyta regimen i Hanoi allt hårdare till sig har Sovjetbyråkratin haft god hjälp av den vietnamesiska ledningen själv. I uppbygget av den vietnamesiska arbetarstaten har denna förlitat sig på byråkratiska metoder och motsatt sig varje form av demokratisk organisering och maktutövning bland de vietnamesiska massorna. Istället för en socialistisk federation mellan Laos och Vietnam bygger ledningen i Hanoi upp ett byråkratiskt "samarbete" mellan länderna under sin egen kontroll.

Inför Pol Pot-regimens och Pekings attacker på den vietnamesiska arbetarstaten har Hanoi-regimen tillgripit militär intervention och avhållit sig från att appellera till de vietnamesiska och kampuchianska massorna för försvaret av den indokinesiska revolutionen.

Regimens metoder har bestämts av dess egna intressen, i motsättning till de indokinesiska massornas intressen, som bara kan försvaras av dem själva i egna mobiliseringar.

Papegojemonstrationer

På flera håll i Sverige har SKP och Vänskapsföreningen Sverige-Kampuchea arrangerat möten och demonstrationer till stöd för den störtade Pol Pot-diktaturen, mot den vietnamesiska inmarschen. Maoisterna och "Kampuchias vänner" har även vänt sig till borgarna för att få stöd. Tillsammans med reaktionära krafter söker de mobilisera kring kravet på biståndsstopp till Vietnam.

Också Moskvestalinisterna har demonstrerat. I Stockholm arrangerade "Stödkommittén för Vietnams och Kampuchias folk" en promenad för uppslutning bakom den vietnamesiska byråkratin. Den främsta kraften i kommittén är APK.

Ingen av dessa demonstrationer har haft det minsta att göra med försvaret av det kampuchianska folket och den indokinesiska revolutionen. Deras huvudsyfte har varit okritisk uppslutning bakom den ena eller den andra byråkratin, och i maoisternas fall har de dessutom direkt syftat till att stärka reaktionens hets mot den vietnamesiska arbetarstaten. Demonstrationerna har varit utlöpare av de hycklande FN-kombinationerna.

I en situation där statsledningarna i Moskva, Peking och Hanoi alla underlättat en imperialistisk revansch i Indokina har dessa demonstrationer bidragit till att undergräva försvaret av den indokinesiska revolutionen. Solidariteten med de indokinesiska massorna kan bara främjas av en oförsonlig kamp mot imperialismens försök att på nytt vinna terräng i Indokina, mot alla krav på imperialistisk intervention i skydd av FN, mot alla krav på att biståndet till Vietnam ska stoppas. Alla sådana försök har bara ett syfte, att krossa den indokinesiska revolutionen, och det är detta som måste bestämma solidaritetens uppgifter. Dessa uppgifter saboteras av dem som agerar Pekings och Hanois papegojor. Byråkraternas metoder gör det möjligt för imperialismen att förnya sina angrepp mot de indokinesiska folken, och uppgiften att försvara den indokinesiska revolutionen mot imperialismen kan bara ställas i motsättning till dessa byråkrater.

Internationalen nr 8 (23 februari)

Framsida:

KINAS TRUPPER UT UR VIETNAM

I en styrkedemonstration, innefattande 150-200 000 man trupper, tanks och stridsflyg, trängde den kinesiska armén 10 km in i Vietnam längs hela den norra gränsen.

Deng Xiaoping har "läxat upp" Hanoi-ledningen. Den kinesiska byråkratin använde Vietnams inmarsch i Kampuchea som förevändning för sitt angrepp. Vietnams invasion i Kampuchea

måste fördömas och de vietnamesiska trupperna måste omedelbart dras tillbaka, men detta ger inte byråkratin i Peking den minsta rätt att låta sin armé gå in i Vietnam.

Kinas angrepp på Vietnam undergräver försvaret av de segrar som de indokinesiska folken betalat i blod under årtal av kamp mot imperialismen. Det bidrar till imperialismens ansträngningar att stärka sina positioner efter nederlaget i Indokina 1975, och det undergräver i sista hand försvaret också av den kinesiska arbetarstaten.

De kinesiska trupperna måste omedelbart lämna Vietnam!

Ledarsida: Kina Vietnam

Kinesiska trupper har gått över gränsen till Vietnam. Ledningen i Peking har tidigare förklarat att Vietnam måste "få en läxa" efter dess invasion i Kampuchea.

Kommunistiska Arbetarförbundet är emot de vietnamesiska truppernas inmarsch i Kampuchea och kräver att de dras tillbaka!

Men de vietnamesiska truppernas närvaro i Kampuchea kan inte på något sätt rättfärdiga eller motivera att kinesiska armén nu gått över gränsen till Vietnam!

Pekingbyråkratin har under det senaste året angripit den vietnamesiska arbetarstaten allt öppnare. Kinas stöd till uppbygget i Vietnam efter befrielsen 1975 drogs helt in i juni 1978. Kina har välkomnat att den japanska militärmakten stärks och likaså uppmuntrat skärpt amerikansk militär beredskap i området. Inmarschen i Vietnam måste ses mot bakgrund av den kinesiska byråkratins uppmaningar till ett brett samarbete mellan USA, Västeuropa och Kina för att förhindra Sovjets tillgång till baser och råvaror.

Det kinesiska angreppet på Vietnam måste kraftfullt fördömas! Det står i direkt motsättning till de kinesiska massornas intressen. Det undergräver försvaret av både den kinesiska och vietnamesiska arbetarstaten, liksom det äventyrar de segrar som de indokinesiska folken betalat i blod under årtal av kamp.

Liksom imperialisterna tagit Vietnams inmarsch i Kampuchea som förevändning att förnya sina ansträngningar att krossa den vietnamesiska arbetarstaten, kommer imperialisterna att utnyttja det kinesiska angreppet på Vietnam i liknande syften.

Efter Vietnams angrepp på Kampuchea höjdes röster för FN-inblandning och för att stoppa biståndet till Vietnam. Efter de senaste händelserna kommer rösterna att höras på nytt.

Men varje försök att, under FN:s täckmantel, låta imperialismen försöka återta vad de förlorade när USA-imperialismen led nederlag 1975, måste kraftigt tillbakavisas!

Anklagelseakten mot ledningarna i Peking, Moskva, Hanoi och Pnom Penh växer. I deras inbördes maktspel finns det bara en vinnare: Imperialismen. Hela världens arbetare och förtryckta måste nu inrikta sina ansträngningar mot imperialisternas försök att utnyttja den situation som uppkommit för sina egna syften!

Nej till FN-inblandning i Indokina! Inget stopp för biståndet till Vietnam!

Kinesiska trupperna ut ur Vietnam! Nej till våld mellan arbetarstater!

För de indokinesiska massornas demokratiska maktutövning!

För en indokinesisk socialistisk federation!

Kommunistiska Arbetarförbundets politiska byrå

Dick Forslund

Washington, Moskva, Peking och den "fredliga samexistensen"

På lördag eftermiddag den 17 februari gick kinesiska trupper över den vietnamesiska gränsen. Anfallet omfattade c:a 200 000 man ur den reguljära armén, tanks och stridsflyg. Strider pågår 10-15 km in på vietnamesiskt område.

Efter sin styrkedemonstration förbereder nu, enligt de senaste rapporterna, den kinesiska armén sitt återtåg.

Den kinesiska ledningen har för världsupinionen försökt framställa sitt anfall som "ett svar på ständiga vietnamesiska gränsprovokationer". Det finns ingen anledning att tro på dessa påståenden. Efter 10-tals år av befrielsekrig och bara tre år efter det att den amerikanska krigsmakten kastats ut, skulle den vietnamesiska ledningen knappast riskera ett krig med Kina. I synnerhet inte som läget vid gränsen mot Kampuchea varit mycket spánt ända sedan 1975. Det nuvarande tvåfrontskriget kan inte vara något Hanoi önskat, utan något man försökt undvika.

Istället är det så, att den kinesiska inmarschen i Vietnam bara är kulmen på den politik av svek och påtryckningar mot Vietnam som förts av den kinesiska statsledningen sedan 50-talet.

Pekings och Moskvas ständiga svek

Efter den franska kolonialmaktens nederlag mot vietnamesiska befrielsearmén i Dien Bien Phu, slöts ett avtal i Genève 1954.

Avtalet berövade vietnamesiska folket på halva segern. Under skarpa påtryckningar från Sovjet och Kina, som deltog i förhandlingarna gick den vietnamesiska ledningen med på att "tillfälligt" dela Vietnam på mitten. Genève-avtalet lovade fria val i hela Vietnam inom två år. Av detta blev intet. Avtalet i Genève syftade inte till ett enat Vietnam oberoende från imperialismen. Avsikten var istället att ge USA andrum till att säkra imperialismens kontroll över södra Vietnam. Så skedde också under 50-talet. Först militärkupp för att säkra "ett investeringsvänligt klimat", sedan de amerikanska företagen och i deras släptåg, naturligtvis, de amerikanska militärrådgivarna.

I början av 60-talet togs den väpnade kampen upp på nytt i södra Vietnam. Amerikanska krigsmakten ökade hela tiden sina insatser. Men inte på ett oöverlagt sätt. I stället togs varje steg mot upptrappning av USA:s deltagande under noggrann prövning. Först kom ökningen av antalet militära rådgivare, därefter invasion av Sydvietnam i stor skala och man satte upp de första militärbaserna. Så kom en snabb men begränsad flygattack mot bukten i norr. Vart och ett av dessa gradvisa steg möttes inte av annat än ord från Kinas och Sovjets sida, och viss begränsad ökning av den materiella hjälpen till Hanoi. Då beslutade sig Washington för oavbrutna bombningar av Nordvietnamesiskt område. I början gjordes undantag för "helgedomar" i och omkring Hanoi och Haiphong. Till slut gjordes inga undantag.

Tepartyn i Peking och Moskva

1971 var USA hårt pressat. Ständiga motgångar på slagfälten i Indokina. I april detta år, demonstrerade 500 000 människor i New York och 250 000 i San Francisco mot Vietnamkriget (ett krig som Pentagon i sin desperation 1970 hade utvidgat till Kambodja). Så föddes "ping-pong"-diplomatien. Mitt under brinnande krig kunde Nixon skaka hand med Mao i Peking och med Bresnjev i Moskva. Under 1971 utvidgade USA kriget och återupptog de massiva terrorbombningarna av Nordvietnam. Veckan före avresan till Kina ökade bombningarna ytterligare. Två månader efter Nixons besök minerades hamnarna i Nordvietnam. Då var inte "Kinas tålmod slut" som det heter idag när kinesiska trupper står inne i Vietnam. I stället blev de kinesiska utfallen mot USA mer och mer milda i tonen. Efter Nixons besök och ända fram till slutet av 1972, då Nixon utvidgade den amerikanska krigsinsatsen till enorm

omfattning. Man kan anta att Moskva och Peking under den här tiden försökte få den vietnamesiska ledningen att göra eftergifter.

”Knallpulver” till Vietnam

Både Kina och Sovjet har under Vietnamkriget givit vapenhjälp till befrielsearmén och till Nordvietnam. I Kinas fall har det mest varit fråga om handeldvapen och ammunition. Sovjet har även bistått med tyngre vapen. Men den militära hjälpen har aldrig gjort norra Vietnam till ett okränkbart område, vilket varit tekniskt möjligt. Den har räckt till ett försvar av Hanoi och Haiphong mot bombningarna men inte till mer.

I stället har den kinesiska och sovjetiska statsledningens politik varit att söka diplomatiska lösningar på Vietnamkriget. Man har inte varit främmande för ett ”nytt Genève”.

Det är inte länge sedan Sovjet förde fram parollen ”återgång till Genève-överenskommelserna”! När Parisavtalet undertecknades skrev *Peking Review* (nr 10/1973): ”Undertecknandet av Parisavtalet har gjort slut på Vietnamkriget”.

Rasism mot kineser i Vietnam?

Men det blev inget nytt Genève. Amerikanska imperialismen och dess regering av nickedockor kastades ut 1975. Vietnam blev förenat till en nation.

Under våren 1978 nationaliserades den vietnamesiska regeringen 30 000 företag i södra Vietnam och man införde en gemensam valuta för både norr och söder. Beslutet skedde efter tre års tvekan att avskaffa dessa rester av kapitalism. De företag som förstärkts har till 90% ägts av kinesiska ättlingar. Efter det att deras egendomar tagits ifrån dem, valde de att fly.

I den kinesiska propagandan framställdes reformen som ett brutalt utslag av rasism. Intervjuer med kinesiska flyktingar från Vietnam gjordes i kinesisk press och TV för att belägga detta.

De flyktingar som intervjuats i världspressen har dock inte klagat över rasism, som i de intervjuer som gjorts i Kina. De klagar helt enkelt över att reformen gjort dem utfattiga och över byråkratiskt godtycke från myndigheterna sida. Avsikten med den kinesiska propagandan var att förbereda den kinesiska hemmaopinionen för den militära äventyr som nu pågår!

Hade Vietnam kunnat hindra Kina från att invadera?

På sätt och vis är ledningen i Hanoi medskyldig till den situation som nu uppstått. Man hade kunnat rycka undan marken för den 20-åriga sovjetiska och kinesiska diplomatin av svek och påtryckningar, genom att helt enkelt tala om för massorna i Vietnam och för den internationella solidaritetsrörelsen precis hur saker och ting verkligen låg till. Man valde i stället den hemliga diplomatin. Leenden och handskakningar, i stället för de bittra anklagelser som man varit i sin fulla rätt att göra, mot både Sovjet och Kina. ”Broderpartier” ända tills öppet krig är ett faktum.

Så var det med Kampuchea, så är det idag med Kina, så kommer det kanske att bli i en framtid med ”bröderna” i Moskva.

Anledningen till detta är uppenbar. Och har varit det sedan Vietnam ”löste” sina motsättningar med Kampuchea genom militär invasion.

Trots kampanjerna i Vietnam mot ”byråkratiska övergrepp” mot massorna och talet om att ”det vietnamesiska folket ska vara herre i sitt eget land”, så styrs Vietnam idag av ett smalt skikt av byråkrater. Precis som för härskarna i Peking och Moskva så är sanningen för Hanoi inte ett vapen i kampen för socialismen. Det är ett hot mot ett fåtals materiella förmåner och maktmonopol.

Där byråkratin härskar, där härskar också lögnen och den hemliga diplomatin. Där sätts den seger på spel som de indokinesiska folken vunnit över imperialismen efter årtal av kamp och lidanden.

Den ”fredliga samexistensens politik”

När halva Vietnams befolkning mördades och lemlästades av den amerikanska krigsföringen, när Pentagon förvandlade kvadratmil av bördig åkermark till förgiftade månlandskap...

Då fanns det inga 15 kinesiska divisioner vid den Nordvietnamesiska gränsen... då låg inga sovjetiska krigsfartyg i Tonkingbukten...

Då varnade inte Peking radion med att ”ge läxor”. Då hördes inga protestrop från Kreml om att ”stoppa kriget medans tid är”.

Men **nu** visar dessa banditer stor dådkraft.

Varje tänkande människa måste fyllas av äckel inför dessa socialismens dödgrävare!

Dick Forslund

Internationalen nr 9 (2 mars)

Kina ut ur Vietnam

Deklaration från Fjärde Internationalens Förenade Sekretariat antaget den 21 februari.

Den kinesiska folkrepubliken attack på den Socialistiska Republiken Vietnam, som utlöstes den 17 februari, är ytterligare ett slag mot de möjligheter att utveckla den socialistiska revolutionen i sydostasien som öppnades i och med den amerikanska imperialismens nederlag i Indokina i april 1975.

Den kinesiska byråkratins militäroffensiv kan inte skylas över som en smärre gränskonflikt. Det är en krigshandling vars omfattning både visas av den mängd trupper som är inblandade och av varaktigheten av och målen för offensiven. De kinesiska trupperna sätts främst in mot städerna.

Den kinesiska interventionen är ett svar på den vietnamesiska arméns och FUNSKs störtande av Pol Pots regim i Kampuchea. Samtidigt är den en del i ett mer övergripande politiskt sammanhang som visar dess verkliga innebörd och betydelse. Konflikten mellan den sovjetiska och kinesiska byråkratin, som Kreml bär det historiska ansvaret för, utgör den ram inom vilken slagen mellan de kinesiska, vietnamesiska och de röda Khmerernas ledarskap äger rum. Det fiasko som den amerikanska imperialismens styrkor råkade ut för i Indokina och imperialismens försvagade positioner i borte Asien försvårar direkta imperialistiska påtryckningar. Vilket har underlättat att konflikter mellan byråkratier som följer en politik baserad på idén att ”bygga socialismen i ett land” tar sig militära uttrycksformer.

Den kinesiska byråkratin, som hotas av en allvarlig inhemsk kris, följer en fredlig samexistenspolitik med de imperialistiska makterna för att tackla problemen i landets ekonomiska utveckling och för att återupprätta stabilitet i regionen genom att i största utsträckning begränsa de revolutionära konsekvenserna av den segerrika indokinesiska revolutionen. Den sovjetiska byråkratin söker också att upprätthålla stabilitet i ASEAN-zonen. I deras fall genom att profitera på banden till den vietnamesiska regimen. Ledningen i Peking söker å sin sida att försvaga den vietnamesiska regimen och begränsa dess inflytande.

Även om Hanoi inte syftar till att stimulera den antiimperialistiska kampen i ASEAN-länderna, utgör dess planer för Indokina och dess band till den sovjetiska byråkratin en

återhållande faktor på den kinesiska ledningens syften i regionen, syften som innefattar att behandla regionen som en del av dess egen inflytelsesfär.

Den amerikanska imperialismen förstörde och massakrerade under årtal för att försvaga de regimer som skulle födas ur de revolutionära segrar som den var oförmögen att stoppa. Nu försöker den till varje pris att utnyttja konflikterna mellan de olika byråkratierna för att förhindra konsolideringen av den indokinesiska revolutionen och dess utbredning i hela regionen. I linje med denna politik har USA-imperialismen beordrat en ekonomisk blockad av Vietnam och en militär upprustning av de reaktionära regimerna i Thailand och de övriga ASEAN-länderna.

I dag bidrar Peking objektivt till dessa planer. Byråkratins närsynthet bekräftas än en gång, eftersom på mellan och lång sikt kan inte denna politik annat än motarbeta den kinesiska arbetarstatens intressen gentemot imperialismen.

Den obönhörliga logiken i den mellanbyråkratiska konflikterna går därmed emot de indokinesiska och kinesiska massornas intressen alltmedan de dras med i dramatiska och blodiga sammanstötningar. Det bidrar till att offra arbetarnas och böndernas kamp mot de blodiga diktaturerna i sydostasien. Det hotar i grunden de mål som de kinesiska och indokinesiska massorna i decennier kämpat för mot imperialismens krigshetsare.

Nu har borgarklassen släppt lös sin propaganda. Imperialismen som utgör orsaken till detta århundrades krig och som kostat mänskligheten tiotals miljoner i döda framträder nu som "fredsbevararen i världen".

Konflikten mellan de byråkratiserade arbetarstaterna sägs utgöra en fara för ett tredje världskrig. Vi måste slå tillbaka dessa påståenden, som redan funnit eko inom delar av den internationella arbetarrörelsen. Vi måste avslöja det permanenta hot för ett tredje världskrig som imperialismen utgör, såväl som dess ständiga aggression mot världens folk. Vi måste också förklara rötterna till den kontrarevolutionära politik som förs av byråkratierna vid makten.

De militära initiativen från de byråkratiska ledningarna är direkt knutna till existensen av regimer som förnekar de arbetande massorna varje möjlighet till direkt deltagande i de politiska ekonomiska och militära besluten i deras länder. Bara införandet av en verklig socialistisk demokrati genom en omfattande anti-byråkratisk kamp kan förhindra varje upprepning av de nuvarande sammanstötningarna och garantera en utrikespolitik som svarar mot arbetarnas och böndernas intressen.

Det är den internationella arbetarrörelsens uppgift att göra allt för att sätta stopp för de militära konflikterna mellan arbetarstaterna. Det är också dess uppgift att försvara den indokinesiska revolutionens kamp mot imperialismens manövrer när revolutionen försvagas av mellanbyråkratiska konflikter.

De kinesiska trupperna måste omedelbart och till fullo dras tillbaka från vietnamesiskt territorium!

Nej till sovjetisk militärintervention mot Kina!

För en enhetsfront mellan arbetarstaterna mot imperialistiska hot och aggressioner!

För arbetarstaternas gemensamma stöd till arbetarnas och böndernas antiimperialistiska kamp i sydostasien!

Benny Åsman

Varför anföll Kina Vietnam? Sex svar på sex frågor

Kinas militära angrepp på Vietnam har fyllt förstasidorna under de senaste veckorna. Motstridande rapporter från slagfälten och om motiven för angreppet kablats ut i massmedia. Inom arbetarrörelsens led har de militära konflikterna mellan olika arbetarstater lett till en stor förvirring och frågorna ställs från alla håll; vad är det som händer? I den här artikeln försöker vi att besvara några av de omfattande frågor som ställts.

Varför anföll Kina Vietnam?

Enligt den kinesiska statsledningen inledde Kina sin offensiv för att "ge Vietnam en läxa". Kina skall "krossa myten om Vietnam som världens tredje militärmakt", underförstått visa att det är Kina som är den tredje makten. Vietnameserna skall fås att förstå att "de inte kan göra vad de vill".

Redan argumenten i sig visar att de kommer från en statsledning som känner sig trampad på tårna och som därför för prestigens skull måste tala ett maktspråk.

Men för vad skall då Vietnam ges "en läxa"? Ända sen brottet mellan Sovjet och Kina har den kinesiska statsledningens internationella politik, trots den revolutionära retoriken, gått ut på en fredlig samexistens med imperialismen. I konkurrensen med Sovjetunionen har den kinesiska partibyråkratin sökt uppnå "vänskapliga förbindelser" med även de mest reaktionära regimer i Asien som exempelvis den thailändska. Pol Pots Kampuchea var en till Kina "vänkapligt sinnad stat" som Kina stödde trots regimens brutala terror mot befolkningen.

Vietnams militära inmarsch i Kampuchea som ledde till att Pol Pot störtades satte en käpp i hjulen för Deng Xiaopings internationella allianspolitik. Därför skall Vietnam "läxas upp. Att den kinesiska ledningens militära bestraffning inte dikteras av omsorg om det kampuchianska folkets väl visas av att den stödjer Pol Pots regim. Och bestraffningen av Vietnam motiveras inte ens en gång utifrån några "marxist-leninistiska" eller "proletärt inter-nationalistiska" argument. Kinas statsledning har betecknat den vietnamesiska regimen som en brutal terrorregim av "social-imperialistiskt" snitt att jämföra med Hitlertyskland. Men det leder inte den kinesiska ledningen till att uppmana de vietnamesiska arbetarna, soldaterna och bönderna att vända vapnen mot de egna förtryckarna. I stället skall Vietnam och den vietnamesiska armén "ges en läxa".

Varför har inte Sovjetunionen gripit in ännu?

Den sovjetiska ledningens internationella politik är identisk med den kinesiska utrikespolitiken. Dess huvudsyfte är att leva i fredlig samexistens med imperialismen även om det går ut över den internationella arbetarklassens och de förtryckta folkens kamp mot imperialismen.

Det senaste exemplet på detta är Sovjets öppna politiska stöd till den nya regimen i Iran trots att denna redan befinner sig på kollisionskurs med den iranska arbetarklassens och de förtryckta minoriteternas intressen.

Sovjetunionen kommer därför i det längsta att undvika en större militär inblandning i konflikten Vietnam-Kina, eftersom det skulle hota den övergripande målsättningen om fredlig samexistens med imperialismen. Bara om den kinesiska militäroffensiven direkt kommer att hota den nya regimen existens i Kampuchea eller själva den vietnamesiska regimen existens blir ett sovjetiskt militäringrepp oundvikligt eftersom det skulle hota Sovjetbyråkratins inflytande över en allierad.

Är det Carter som försvarar världsfreden?

USA-imperialismens överhuvud Jimmy Carter spelar nu ut sig som det ansvarskännande statsöverhuvudet som manar till besinning och fred. Världens arbetande befolkning borde säga "tig, du har ingen rätt att yttra dig". Det är USA-imperialismen som bär huvudansvaret för de enorma lidanden som de indokinesiska folken fått utstå.

Men bakom Carters krokodiltårar för de indokinesiska folken döljer sig en propaganda offensiv för att släpa den indokinesiska revolutionens seger över imperialismen i smutsen. Redan utnyttjar USA de militära konflikterna mellan Sydostasiens arbetarstater för att motivera en ny stark militär närvaro i området från USA:s sida. Den thailändska diktaturen skall rustas upp till tänderna. Detta är en förberedelse från Carters sida för att eventuellt kunna ta igen vad USA förlorade i Indokina. I detta ligger de verkliga hotet mot världens arbetande befolkning.

Bör inte Vietnam dra tillbaka sina trupper från Kampuchea?

De vietnamesiska trupperna spelade den avgörande rollen för att fälla Pol Pots regim. Men det står klart att Pol Pots regim saknade allt folkligt stöd för den politik som omformade Kampuchea till ett nationellt arbetsläger. De vietnamesiska truppernas fortsatta närvaro i landet kommer dock inte att underlätta för Kampuchreas befolkning att själva göra upp räkningen med Pol Pots män. Om den nya regimen endast kan hålla sig kvar med hjälp av vietnamesiska bajonetter så är det det bästa beviset för att också den saknar ett brett folkligt stöd. Ledningen i Hanoi har redan visat i fallet Laos att dess politik inte syftar till att upprätta en demokratiskt socialistisk federation i Indokina där de tre folken står på jämställd fot. I stället kommer de vietnamesiska trupperna i Kampuchea att garantera att Hanoi dikterar det framtida förhållandet mellan de två staterna, samtidigt som en fortsatt militär närvaro också kommer att underlätta för Pol Potklickens att spela på nationalistiska känslor gentemot Vietnam i allmänhet.

Vem bär ansvaret?

Vietnams militära inmarsch i Kampuchea och Kinas militära inmarsch i Vietnam och det allmänna vapenskramlet mellan arbetarstaterna har skapat största förvirring i den internationella arbetarrörelsen. Här i Sverige mobiliserar organisationer som Vpk, SKP, Kpml(r) och Förbundet Kommunist till ett reservationslöst försvar av den ena eller andra sidan i konflikterna. Kinas angreppskrig mot Vietnam framställs som en defensiv försvarsåtgärd. Vietnams inmarsch i Kampuchea framställs som en osjälvisk solidaritetshandling med det kampuchianska folket o s v. På så sätt knyter dessa organisationer upp olika delar av arbetarrörelsen till ett försvar av de olika byråkratiernas diplomatiska utspel och till ett försvar av bruket av våld mellan arbetarstaterna.

Självfallet bär den kinesiska byråkratin ansvaret för det militära angreppet på Vietnam, likaväl som den vietnamesiska byråkratin bär ansvaret för den militära inmarschen i Kampuchea.

Men ledningarna i Moskva, Peking, Hanoi och Phnom Penh bär det gemensamma ansvaret för att konflikterna dem emellan utvecklats till militära konflikter där arbetare och bönder i uniform ställs öga mot öga på slagfälten med ett enda val, att döda sina klassbröder.

Hur kan krisen lösas?

Det är enbart imperialismen som tjänar på de nuvarande militära konflikterna mellan olika arbetarstater. För de kinesiska och indokinesiska massornas skull och för själva revolutionen och den internationella arbetarklassens skull krävs det ett omedelbart stopp för alla våldshandlingar mellan arbetarstaterna och ett omedelbart tillbakadragande av alla invasionsstrupper. Endast genom öppna förhandlingar som visar att ingen av de inblandade folkens intressen trampas under fötterna kan arbetarstaternas och den internationella arbetarklassens intressen tas tillvara och imperialismens propagandaoffensiv slås tillbaka.

Den internationella arbetarrörelsen måste kräva av ledningarna för arbetarstaterna att de i stället för att tävla om imperialismens gunst under en fredlig samexistens upprättar en gemensam front till stöd för alla folks kamp mot imperialistisk utsugning och förtryck.

Benny Åsman

Gunnar Wall

Bakom konflikten mellan Vietnam och Kina:

De byråkratiska försöken att bygga socialism i ett land

Den som vill veta vad som står på spel i konflikterna mellan Sovjet, Kina, Vietnam och Kampuchea kan inte få till något av dess länders politiska språkrör för att svar. De sammanblandar försvaret av byråkratiskt nationalistiska regimer med försvaret av socialismen.

Den här artikeln skisserar bakgrunden till konflikterna mellan dessa regimer.

Vietnam – för drygt tio år sedan kom det att bli en symbol för kampen mot imperialismen. För en uppväxande generation visade den 'fria världen' sig vara en lögnaktig omskrivning för jättelika bolag och truster, för CIA och Pentagon, för en hänsynslös utsugning och brutalt förtryck.

Och när mönstret började framträda var det inte svårt att se rader av internationella händelser som uttryckte samma sak – Portugals kolonialkrig, Israels expansionism och terror mot palestinierna, den grekiska militärjuntans förtryck, den CIA-inspirerade blodiga kuppen i Chile. Exempellistan kan göras lång. Vi är många som protesterat, demonstrerat och uttryckt vår solidaritet med dem som stått i första frontlinjen mot imperialistarméerna och deras reaktionära allierade.

Imperialismen, det är det gamla sjuka som måste bort. Och socialismen är det nya friska som måste komma i stället. Den insikten har växt fram bland dem som fått sitt politiska uppvaknande sedan världens starkaste militärmakt satte in allt större resurser för att tvinga det vietnamesiska folket på knä.

De senaste veckorna har världspressen kunnat servera andra rapporter. Vietnam går in i Kampuchea. Kina går in i Vietnam. Truppsammandragningar vid gränsen mellan Sovjet och Kina. Det talas om ett nytt världskrig ... Och president Carter tar på sig en bekymrad min och talar om fred.

Sovjet, Kina och shahen

Det som hänt de senaste veckorna är inte så mycket en vändning som en dramatisk tillspetsning av konflikter som kommit på ytan långt tidigare. 1963 visade sig för första gången sprickan mellan Sovjetunionen och Kina. Och via indragna krediter från Sovjetunionen till Kina, avbrutet ekonomiskt samarbete och ordkrig har fientligheterna gått vidare till olika sorters avtal med imperialistmakter där det ena landets ledare har försökt begränsa det andra landets inflytande politiskt, ekonomiskt och militärt.

Och splittringen mellan Sovjetunionen och Kina har förstås inte passerat obemärkt bland dem som kämpat mot imperialistiska förtryckare och deras hantlangare världen över. Sovjetunionen och Kina har konkurrerat om inflytandet i befrielseörelser och regeringar i tredje världen. Lika lätt har de kunnat fördöma eller tuga ihjäl regimer och rörelser som begått det ödesdigra felet att liera sig med den politiska konkurrenten. Och regimer som haft bra förbindelser med det egna landet har fått politisk, militär och ekonomisk uppbackning, hur

reaktionära de än varit. På så sätt har Sovjetunionen kunnat stödja general Videla i Argentina, Baathregimen i Irak, Indira Gandhi – och shahen av Iran. Och Kina har backat upp general Pinochet i Chile, Mobutu i Zaire, Numeiri i Sudan – och shahen av Iran. Bara som exempel. Och till det ska läggas alla vänskapsavtal med inviter till imperialistländer...

För varje ruttet avtal Brezjnev eller Deng sätter sin signatur under räknar de med att få tillfälliga allierade som kan ge dem poänger i det internationella maktspelet. Men samtidigt förlorar de också tiotusentals ärliga socialister som känner den byråkratiska stövelklacken trampas in i ansiktet.

Frågor som ställs

Att Brezjnev och Deng förlorar anhängare är i sig inget att sörja över. Det beror på vad de före detta anhängarna gör av sina förlorade illusioner. Samma sak gäller om det är Pham Van Dong eller Pol Pot som står i händelsernas centrum. För även om Vietnam eller Kampuchea väger lätt internationellt jämfört med Sovjt eller Kina, får, som vi sett, händelserna i dessa länder stora internationella återverkningar. Och en del av effekterna blir – helt logiskt – de frågor som ställs på det ideologiska planet. För det är Vietnam, Laos och Kampuchean framgångsrika kamp mot den amerikanska imperialismen som gett socialismen tillbaka en stor del av den ideologiska bärkraft som Stalins utrensningar, krossandet av Ungernrevolten och invasionen i Tjeckoslovakien berövat den.

När nu stora delar av Indokina åter förvandlas till slagfält kommer många att se det som en praktisk test för socialismen. Och gör man det måste man bli besviken.

Men det är inte så. För varken Brezjnev, Deng, Pham Van Dong eller Pol Pot står för socialismen. Först när man har det klart för sig kan man värdera vad som nu sker i Indokina.

'Nationella motsättningar'

Gränsstriderna mellan Vietnam och Kampuchea som förebådade den vietnamesiska invasionen byggde på 'nationella motsättningar'. Vietnam och Kampuchea gjorde båda anspråk på samma gränsområden. Under det låg, har det sagts, historiska motsättningar mellan vietnameser och khmerer. Och visst har det funnits sådana motsättningar. Dessutom har både Sovjetunionens och Kinas ledare enligt deras sätt att se det nationella intresset att försvara i Indokina och har backat upp sina respektive bundsförvanter.

Vietnams invasion i Kampuchea och upprättandet av en ny regim under vietnamesiska arméns överinseende var ett drastiskt sätt att 'lösa' motsättningarna och Kinas invasion i Vietnam var ett sätt att hävda Kinas 'nationella intressen' sedan en allierad regim störtats, fastän den kinesiska ledningen valde att motivera invasionen med 'vietnamesiska gränskränkningar'. Oberoende av förekomsten av sådana gränskränkningar torde inte många tvivla på att det var kriget i Kampuchea som utlöste Kinas reaktion. Det har Deng också till hälften erkänt.

Sovjet mobiliserade vid kinesiska gränsen (som svar på 'kinesiska gränskränkningar' gentemot Sovjet?).. .

Socialismen är internationell

En grundläggande idé i socialismen, en idé som redan Marx formulerade, är att arbetarklassen inte har något fosterland. Redan under Marx' tid kunde inte kapitalismen undgå att spränga nationalstaternas ramar och utvecklingen sedan dess har bara allt snabbare bekräftat hans teser. Socialismen är internationell, den kan bara genomföras i internationell skala. Den moderna kapitalismen bygger på en internationell arbetsdelning. Socialismen som med en överlägsen ekonomisk utveckling ska rycka undan grunden för klassamhället kan bara genomföras internationellt.

Den uppåtstigande borgerligheten lyfte fram parollen om nationellt oberoende. Men staterna i dagens värld har inte mycket att göra med de gamla idéerna om nationalstaten. Imperialiststater som USA, Japan, Västtyskland – och Sverige – är fullkomligt otänkbara utan det nät av internationella ekonomiska, politiska och militära sammanslutningar som garanterat underkuvandet av tredje världen. Nationella minoriteter finns i så gott som varje europeiskt land. Afrikas gränskarta har ritats av de gamla kolonialmakterna, inte av det afrikanska folket. Att idag försöka konstruera en värld bestående av politiskt och ekonomiskt självständiga nationalstater, fria från förtryck av nationella minoriteter, är fullkomligt omöjligt så länge kapitalismen består. Och socialismens uppgift skulle inte heller bestå i det utan i att bygga en frivillig sammanslutning av arbetande människor av all världens nationaliteter.

Nationellt förtryck är en nödvändig del av det kapitalistiska förtrycket. Och det måste också bekämpas i vilken skepnad det än dyker upp. Det är en nödvändig utgångspunkt för den som vill kämpa för socialismen.

Men det är varken utgångspunkten för Brezjnev, Deng, Pham Van Dong eller Pol Pot. I deras fall är och har det varit frågan om att kämpa för den egna regimens nationella intressen. Självklart har man både i Moskva och Peking mångårig vana i att sätta likhetstecken mellan dessa intressen och mänsklighetens intressen i största allmänhet.

Övertar metoderna

I själva verket övertar man bara metoderna från världspolisen USA. Nu finns det en viktig skillnad. USA är imperialismens starkaste fäste och när amerikanska marinkåren eller CIA ingriper är det för att se till att de amerikanska företagens utsugning i Latinamerika, Afrika eller Asien ska kunna fortsätta ostört. Men det finns länder dit dessa företag inte kan klampa in utan vidare. 1917 tog de ryska arbetarna makten och gjorde slut på kapitalismen. Och fastän de sedan förlorat den politiska makten till en reaktionär byråkrati, är fortfarande Sovjetunionen ett befriat område från imperialismen. Samma sak gäller också bl a Kina och Indokina.

I den unga sovjetstaten förstärktes industrin och bankerna under arbetarnas ledning. Staten fick monopol på utrikeshandeln. Ingen skulle roffa åt sig och styra produktionen för egen vinning. Planekonomin ersatte marknadsekonomin. En ny stat byggdes upp för att försvara de nya ekonomiska förhållandena som skulle ersätta kapitalismen – en arbetarstat. Och utifrån den grunden genomförde det efterblivna landet en intill dess ojämförligt snabb industrialisering.

1949 besegrade den kinesiska röda armén Chiang Kai-shek och några år senare nationaliserades industrin. Ekonomin började utvecklas i socialistisk riktning i nära samarbete med Sovjet. När den uppgiften påbörjades kunde levnadsstandarden i Kina jämföras med Indiens. I dag ligger genomsnittskinesens levnadsstandard långt över genomsnittsindierna.

I södra Vietnam har återuppbyggnadsarbetet efter kriget börjat och ekonomin har samordnats med norra Vietnams. Det ekonomiska kaos och den korrupcion som den gamla Saigonadministrationen lämnade efter sig har ersatts med de första leden i en planmässig utbyggnad av ekonomin. Pol Pot-regimen i Kampuchea slog in på en egen, extrem kurs genom att utrymma städerna, avskaffa penningväsendet och sätta befolkningen i arbete på landsbygden.

Privilegier

Oberoende av olikheterna i dessa samhällen, och de är stora, har deras ledare försökt att bygga dem i motsättning till imperialismen och utan någon inhemsk kapitalistklass. Partier som kallar sig kommunistpartier leder utvecklingen i Sovjet, Kina och Vietnam. Ryggraden: Pol Pot-regimen var Kampuchéas kommunistparti.

Det borde ha varit naturligt för dessa ledare att samarbeta kring de gigantiska ekonomiska uppgifter som alla dessa länder står inför. Och det borde ha varit naturligt att upprätta en gemensam front mot imperialistiskt hot. 'Nationella motsättningar' borde inte räcka som motiv för att förhindra ett sådant samarbete. Det borde gå emot dessa länders egna intressen.

Det gör det också. Men ledarna i dessa länder har andra intressen att försvara – nämligen sina egna privilegier. Deras politiska trossats myntades av Stalin för över 50 år sedan. Den kallas 'socialism i ett land'. Och den utläses: Socialismen kan mycket väl uppnås inom ett enda lands gränser. Ingenting får komma före den socialistiska uppbyggnaden i det egna landet, t ex solidariteten med arbetare och andra förtryckta i andra länder.

Sovjet är det land som haft längst tid på sig att bygga 'socialismen i ett land'. Ändå är det lätt att hitta exempel på hur den arbetande befolkningen i Sovjet har det sämre i många avseenden än i många kapitalistländer, t ex Sverige.

Det råder brist på vanliga konsumtionsvaror. Nationella minoriteter förtrycks. Vanliga demokratiska rättigheter för den arbetande befolkningen saknas, Byråkratism och privilegier tar sig ibland enorma proportioner.

Bristerna i den ekonomiska standarden kan delvis förklaras med att Sovjet inte får del av frukterna från imperialismens utsugning av tredje världen. Men faktum kvarstår – så länge det är brist på vanliga konsumtionsvaror är det meningslöst att tala om socialism.

Nej, att det skulle vara möjligt att bygga socialism i ett land har inte bevisats i praktiken. Och det andra ledet i trossatsen: Att det skulle löna sig att satsa på snävt nationella intressen i stället för att se sina egna ansträngningar som en del av en enda internationell kamp är förstås ännu svagare underbyggt. Ändå är det just vad Brezjnev och Deng sysslar med dagligdags. Liksom deras föregångare. När Stalin delade upp världen tillsammans med Churchill och Truman efter andra världskriget eller när Mao tog emot Nixon i Peking mitt under Vietnamkriget var det precis de tankegångarna som kom till uttryck.

Och anledningen är just att dessa politiker representerar väl avgränsade, privilegierade grupper som samlat på sig den politiska makten i sina respektive hemländer. De längtar inte efter den dag då socialismen breder ut sig över hela världen, då de själva inte är värda mer än de arbetare som byggt deras limousiner...

Uppgörelser med imperialismen

När konflikten mellan Sovjet och Kina kom i dagen 1963 var det Sovjetunionen som bar ansvaret. Kineserna märkte hur de ryska ledarna satte relationerna med USA före stödet till Kina. Och så kom kritiken av 'den fredliga samexistensen' som ryssarna talade om. Sovjetledarna kunde inte tåla någon annan form av samarbete än underkastelse. Redan tidigare hade man brutit med Tito.

Och när Kina ville ha ett ord med i laget när det gällde att utforma Sovjetunionens utrikespolitik var det dags för en öppen spricka. Man tog ekonomisk hämnd på de uppstudsiga kineserna. (I princip kunde man ha gått ännu längre – 1956 löste man problem med stridsvagnar i Ungern).

Men Kinas kritik av den 'fredliga samexistensen' har för länge sedan förbytts i öppen tävlan med Sovjetunionen om vem som är bäst på att samexistera med USA och följdriktigt har i stället Sovjetunionen utropats som huvudfienden.

Ledarna i Indokina tillhör samma politiska tradition. Splittringen mellan Sovjet och Kina har underlättat för dessa ledare att upprätthålla ett visst mått av självständighet. En analys av förhållandet mellan Vietnam, Laos och Kampuchea kan inte kalkeras från förhållandena mellan Sovjet och Kina.

En viktig skillnad är att både Sovjet och Kina är starka nog att själva sluta viktiga uppgörelser med USA, uppgörelser där man kan offra små bundsförvanter eller på annat sätt göra imperialismen tjänster.

Under USAs krig i Indokina var både Moskva och Pekings stöd mycket begränsade. Och tidigare 1954, tvingade Moskva och Peking vietnameserna att gå med på delningen av Vietnam trots att det militära läget borde gett Viet Minhs befrielsearmé hela landet.

Sovjets och Kinas internationella klassamarbetspolitik innebär inte bara ett hinder för en socialistisk utveckling i Sydostasien. Den innebär också ett hot mot de byråkratiska regimerna i området, fastän dessa regimer inte vill annat än utveckla samarbetet med Moskva eller Peking.

Efter USAs nederlag

Sovjetunionen har efter USAs tillbakadragande fortsatt ge ett stöd till Vietnam, men dess omfattning har långtifrån hjälpt landet att ta sig ur sina allvarliga ekonomiska problem. Därför är Vietnam fortfarande beroende av bistånd från länder som Sverige.

Kina kom på kollisionskurs med Vietnam i takt med att landets samarbete med Sovjet blev mer entydigt. I stället satsade kineserna på Kampuchea. Men särskilt i och med förändringarna i Kina efter 'de fyras gängs' fall blev det uppenbart att det fanns en djupnande klyfta mellan Kina och Kampuchea på det politiska och ekonomiska området. Kampuchea under Pol Pot var också en svag allierad.

Pol Pot försökte kompensera det inhemska missnöjet med hans regim genom att ena landet mot vietnameserna. Förföljelser av den vietnamesiska minoriteten i Kampuchea utvecklades.

Pol Pot-regimens anklagelser gick ut på att Vietnam ville skapa en 'indokinesisk federation' under Vietnams ledning. Och Vietnams starka inflytande över Laos där också vietnamesiska trupper är stationerade kunde också underbygga sådana anklagelser.

Och ett samarbete mellan Vietnam och Kampuchea skulle sannolikt ske på Vietnams villkor och därmed rycka undan grunden för Pol Pot-regimens ekonomiska och politiska kurs. Vietnams ekonomiska överlägsenhet är väldokumenterad.

Det allt större närmandet mellan Kina och USA var ett dåligt tecken för Kinas grannar i söder. Det innebar ett mer osäkert läge för både Pol Pots och Pham Van Dongs regimer.

Den vietnamesiska invasionen i Kampuchea var ägnad att stärka de egna ställningarna. Den vietnamesiska ledningen har satt sitt hopp till att Heng Samrin ska kunna bli en lojal samarbetspartner men vågar åtminstone inte ännu dra tillbaka sina egna styrkor.

Och då var det dags för Kina att dela ut sin 'läxa'.

Försvara arbetarstaterna

Det är nödvändigt att försvara arbetarstaterna mot både imperialismen och deras ledningar. Det finns ingen slutlig lösning på slagfältet mellan de olika stridande regimerna i dag i Indokina. Lösningen ligger bara i att arbetare och bönder i respektive länder tar den politiska makten i egna händer och löser konflikterna genom samarbete. Byråkraterna kommer inte att genomföra den lösningen, men det är nödvändigt att stödja alla åtgärder i den riktningen som byråkraterna tvingas till.

Det finns inget enkelt facit till de olika konflikterna. Man kan inte utgå från att den ena sidan alltid har rätt. Ingen av dem har rätt. Men det kan inte hindra enskilda konkreta ställningstaganden.

När vi kräver att Kina ska lämna Vietnam ger vi inte vietnameserna rätt att bestämma över Kampucheas. Inte heller ger vi Sovjetunionen rätt att kapa åt sig delar av Kina, om de skulle försöka.

Det ställningstagandet innebär bara att den 'läxa' som kineserna delar ut varken gynnar Vietnams, Kinas eller Kampucheas folk. Det är bara en fortsättning på den byråkratiska nationalism som sätter den kinesiska ledningens prestige, fiendskap med Sovjetvänliga regimer och fredliga samexistens med imperialistmakterna före ett försvar av den socialistiska revolutionen.

Gunnar Wall

Internationalen nr 10 (9 mars 1979)

Taras Kentrschynskyj

Bakom konflikterna i Indokina – hotet från imperialismen

April 1975 var en vändpunkt för Imperialismen. Dess främsta bålverk, den amerikanska krigsmakten, led ett förkrossande nederlag i Indokina. Idag hotas de Indokinesiska folkens historiska seger. Ett hot som fått dramatiska uttryck i den senaste periodens väpnade konfrontationer i Sydostasien.

Men för att förstå de faror som hotar den indokinesiska revolutionen måste vi förflytta oss långt bort från slagfälten, till de Imperialistiska regeringarnas, bankernas och storbolagens konferensrum.

Sydostasiens betydelse för världskapitalismen kan bäst belysas av den konferens på toppnivå som öppnades den 26 februari i år i Indonesiens huvudstad Djakarta. EG-kommissionen och de s k ASEAN-länderna (Malaysia, Thailand, Filippinerna, Indonesien och Singapore) organiserar detta möte som syftar till att vidareutveckla samarbetet mellan de viktigaste europeiska staterna och ASEAN. Representanter från 175 europeiska storbolag och 27 banker finns närvarande.

Den kommitté av europeiska kapitalister som deltar i organiseringen av konferensen säger att "detta är den mäktigaste industri- och finansdelegation som någonsin lämnat Europa för något syfte". Det brittiska kapitalets husorgan, The Economist, förutspådde för en tid sedan att ASEAN-området innan seklets slut skulle vara en av kapitalismens fyra främsta regioner, vid sidan av Nordamerika, Västeuropa och Japan.

Gemensamma intressen

Men mötet mellan EG och ASEAN handlar inte bara om att stärka det europeiska stor-kapitalet i konkurrens med USA och Japan. Bakom såväl Västeuropas som Japans ekonomiska och militära stöd till bödlar som Suharto i Indonesien och Kriangsak i Thailand ligger ett gemensamt intresse: Att bevara den samlade imperialismens positioner i världsmåttstock, mot de förtrycktas resningar och mot de länder som i sociala revolutioner befriat sig från den imperialistiska utsugningen. I detta avseende görs inte någon skillnad mellan Sovjet och Kina, mellan Vietnam och Kuba.

Med imperialismens nederlag bara fyra år tillbaka i tiden, och med uppbygget av den vietnamesiska arbetarstaten som ett exempel för arbetare och fattigbönder i Sydostasien som tvingas ge sitt blod och sina liv på profitens altare, utgör Vietnam idag ett allvarligt hot mot en stabil kapitalistisk utveckling i länder som Thailand och Malaysia.

Imperialismens front i Sydostasien är riktad mot den vietnamesiska arbetarstaten. Att även de europeiska storkapitalisterna är väl medvetna om de gemensamma intressen med kollegorna i USA framgår med önskvärd tydlighet av en rapport från den inflytelserika västtyska Ostasien-föreningen som bevakar det västtyska kapitalets intressen i området. I rapporten sägs bl a:

”Den vidare utvecklingen i Indokina kommer att bero på ASEAN, som strävar efter att bli en stabiliserande faktor i Sydostasien och som söker en balanserad politik gentemot supermakterna och EG, kan förbli trogen sin uppgift – att vara en zon av fred, frihet och neutralitet. På kort sikt är amerikansk militär helt avgörande för att bevara maktbalansen”.

En tysk bankir kommenterade USAs vicepresident Walter Mondales försäkran förra året att USA inte kommer att skära ner sina åtaganden i Sydostasien på följande sätt:

”Det är positivt, men det är nödvändigt att EG är beredd att pressa USA om president Carter visar några tecken på att ge efter i sitt stöd till Sydostasien”. (Citat från Far Eastern Economic Review).

Förändrad strategi

Segern i Indokina 1975 förändrade i ett slag USA-imperialismens möjligheter att upprätthålla sin traditionella roll som världskapitalets polismakt, redo att sända marinkåren till jordens alla hörn i kontrarevolutionens tjänst. Med de miljonhövdade mobiliseringarna i USA mot Vietnamkriget i färskt minne är den amerikanska regeringen idag tvingad att förlita sig till andra medel än direkta militära interventioner mot förtryck ta i världen som reser sig.

Imperialismens front mot Vietnam i Sydostasien har kombinerats med medvetna allianser och överenskommelser med ledarna i Peking. Deng Xiaopings och Hua Guofengs diplomatiska charmoffensiv det senaste året har mötts med märkbara framgångar i form av avtal och förbindelser med USA, Västeuropa och Japan.

En EG-representant uttrycker detta inför ASEAN-mötet på följande sätt:

”Vi tror att Peking är på väg mot ett mer öppet samhälle. Det kommer att uppmärksammas noga av ASEAN och kan bidra till att neutralisera Sovjets propaganda. Därför är det mer än nödvändigt för EG att utnyttja sin styrka för att stödja Kina, ASEAN och Japan”.

Gentemot byråkratin i Hanoi har den amerikanska regeringens generallinje varit total blockad och isolering. Ledningen i Hanoi har inte varit mindre energisk än Moskva- och Pekingbyråkratin i sina försök att nå den ”fredliga samexistensens gyllene överenskommelse med imperialismen. Men förgäves. Vid sina rundresor i Sydostasien förra året försäkrade Pham Van Dong att Hanoi skulle upphöra med allt stöd till motståndet mot de förhatliga regimerna i området. Han möttes med kallsinne. Imperialismens intressen av att försvaga den ekonomiskt hårt sargade vietnamesiska arbetarstaten befrämjades bäst av ytterligare isolering.

Vid diskussionerna med USA-regeringens representant Leonard Woodcock i Hanoi 1977 övergav den vietnamesiska ledningen alla anspråk på amerikanskt krigsskadestånd. Men inga överenskommelser om ”normalisering” av förbindelserna mellan de bägge länderna kunde nås, och än mindre några handels- eller biståndsavtal. I maj samma år reste Pham Van Dong till Europa, där flera regeringar vägrade att ta emot honom. Tillbaka till Vietnam hade han bara ett ynkligt biståndsavtal med Frankrike. I Världsbanken, Internationella Valutafonden och Asiatiska Utvecklingsbanken har USA effektivt blockerat ekonomiskt stöd till Vietnam.

Skillnaden mellan imperialismens taktik gentemot Vietnam å den ena sidan och Kina å den andra är uppenbar. Det pris som den kinesiska ledningen betalar för sina framgångar är att medverka till att bevara balansen mellan sina egna och imperialismens intressen i Asien, respektera förtrycket inom den imperialistiska intressesfären och om nödvändigt gå emot sociala revolutioner. Ett pris som innefattar direkta åtgärder för att försvaga den vietnamesiska arbetarstaten, det främsta hindret för imperialismens totala dominans i Sydostasien. För ASEAN-länderna tjänade den Kina-stödda Pol Pot i Kampuchea som en buffert mot

Vietnam. De möjligheter i form av avtal med bl a ASEAN-länderna och Japan som öppnade sig för Pol Pot-regimen under dess sista år antyder ett försök från imperialismens sida att mer systematiskt satsa på denna ”buffert”.

Kursändring i Hanoi

Ställd inför en så gott som total ovilja från imperialistländernas sida att möta även den vietnamesiska byråkratin med den ”fredliga samexistensens” välsignelser tvingades Hanoiledningen att slå in på den enda möjliga vägen för att rädda sina intressen: En fastare allians med Sovjetunionen, markerad genom Vietnams inträde i Comecon i november 1978. Den ”mjuka linjen” i södra Vietnam, med kvarvarande kapitalistiska strukturer, övergavs. Genom den radikala kampanjen mot köpmän, företagare och svartabörshandlare våren 1975 tog Hanoiledningen ett avgörande steg för att förstärka den vietnamesiska arbetarstaten utanför imperialismens kontroll, med en fast planerad samordning av hela landets ekonomi.

Likaså förändrade den vietnamesiska ledningen sin återhållsamhet inför de militära hoten och provokationerna från Kina i norr och Kampuchea i väster. Inmarschen i Kampuchea var Hanoiledningens försök att övervinna ett militärt hot som riskerade den vietnamesiska arbetarstaten, och därmed även den vietnamesiska byråkratins egen existens. Mot den kinesiska ledningens beredskap att själv och med Pol Pot som verktyg riskera den indokinesiska revolutionen genom en försvagning av den vietnamesiska arbetarstaten kunde ledningen i Hanoi bara svara med sina egna byråkratiska metoder. Att den inte appellerade till de vietnamesiska och kampuchianska massorna för att mobilisera dem till försvaret av den indokinesiska revolutionen är ett slående uttryck för att den byråkratiska makten i Hanoi står i motsättning till de vietnamesiska arbetarnas och fattigböndernas egen organisering och maktutövning.

Carter införstådd

Carteradministrationens reaktion på Kinas inmarsch i Vietnam är belysande. Redan vid sitt besök i USA gjorde Deng klart att Kina förberedde en straffexpedition i Vietnam. När så inmarschen var ett faktum försäkrade Carter den 20 februari att den nyvunna vänskapen mellan USA och Kina inte på något sätt var äventyrad. Han tog avstånd från inmarschen, men accepterade Kinas skäl för den genom att markera att kravet på kinesiska tillbakadragande måste kopplas till vietnamesiskt tillbakadragande från Kampuchea.

The Economist beskriver hur USA-regeringens reaktion som ”det närmsta man kan komma som neutral observatör till att önska Kina lycka till”. Diskussionerna i Peking om handelsavtalen med USA-regeringens representant Michael Blumenthal fullföljdes utan störningar under Kinas militära operation i Vietnam.

Den lösning för Kampuchea och Vietnam som The Economist skulle vilja se är följande:

”Kinas vänner i väst kan komplettera Kinas piska med en morot, under vissa villkor (...) Vietnam kan drivas ut ur Kampuchea och frigöras från Sovjets grepp genom erbjudanden om ekonomiskt stöd. Utgångspunkten skulle vara en kompromiss i form av en koalitionsregering i Phnom Penh med pro-kinesiska och pro-vietnamesiska fraktioner, kanske under ledning av den hållbare symbolen för Kampuchéas nationalism, prins Sihanouk”.

Det är en lösning från en imperialismens förespråkare vid ett redaktionsbord i London. Den uttrycker väl imperialismens målsättningar i Sydostasien. Men hittills är det inte denna taktik som visat sig vara effektivast i försöken att försvaga själva ryggraden i den indokinesiska revolutionen för att förbereda marken för en imperialistisk revansch i Indokina. Taktiken hittills har varit att öka på Vietnams isolering och ekonomiska svårigheter och med hjälp av allianser med den kinesiska byråkratin underblåsa direkta attacker på Vietnam.

Taras Kentrschynskyj

Internationalen nr 17 (27 april 1979)

Uttalande från Fjärde Internationalen

Försvara den indokinesiska revolutionen

– Om det finns något som den senaste utvecklingen i Indokina har visat, så är det behovet av en verkligt internationalistisk solidaritet inom arbetarrörelsen i olika länder. Och hur viktig kampen för den socialistiska demokratin är, mot varje form av byråkratiskt förtryck!

Det säger Fjärde Internationalens ledning, dess Förenade Sekretariat, i ett uttalande nyligen om krigen i Indokina.

Uttalandet går till storms mot de byråkratiska regimer som är direkt ansvariga för krigshandlingarna med den förödelse som följt i deras spår. Men det visar också hur konflikterna mellan Vietnam, Kampuchea och Kina ytterst går tillbaka på imperialismens intressen av stabila och växande marknader. Och hur imperialismen idag kan dra stora växlar på det som händer i Indokina!

Det är en utveckling som bara kan mötas av en internationell arbetarfront, en kämpande solidaritet med proletärerna i alla länder – antingen de nu förtrycks av imperialismen eller av byråkratier som härskar i arbetarklassens namn.

Förenade Sekretariatets uttalande är samtidigt ett inlägg i en världsomspännande debatt om bl a:

- vad som egentligen hände i Kampuchea efter segern 1975;
- vad som låg bakom den vietnamesiska invasionen;
- orsakerna till den kinesiska inmarschen i Vietnam;
- förhållandet mellan Kina och Sovjetunionen å den ena sidan och de kapitalistiska tänderna å den andra.

Det är frågor som diskuterats – och diskuteras – intensivt inom hela den internationella arbetarrörelsen och som är av avgörande betydelse för den fortsatta revolutionära kampen.

Vi publicerar här stora avsnitt ur Förenade Sekretariatets uttalande. Vi väljer då framför allt de delar som handlar om utvecklingen i Vietnam och Kampuchea efter segern 1975 och om kriget länderna emellan: Vad som drev fram det och varför det varken tjänar de vietnamesiska eller de kampuchianska massornas intressen,

Uttalandet inleds egentligen med ett längre avsnitt som ger bakgrunden till de senaste händelserna och då framför allt imperialismens intressen av att kunna kontrollera Sydostasien och dess marknader. Av platsskäl har vi inte kunnat ta med det här. Inte heller har vi fått utrymme för det långa kapitel som analyserar den kinesiska och sovjetiska politiken ur historisk synvinkel.*

TG

* Utkastet till hela uttalandet publicerades internt i KAF:s *Informationsbulletin* nr 13 1979 innan det antogs. Det återfinns i sin helhet på marxistarkivet under rubriken [Den sino-indokinesiska krisen](#). Den version som publicerades i *Internationalen* är något reviderad och mellanrubriker har tillfogats. – Red

Vietnam efter befrielsen

Genom den vietnamesiska befrielseerörelsens seger i april 1975 öppnades vägen för upprättandet av en arbetarstat¹ i södra Vietnam och en snabb återförening mellan de södra och norra delarna av det krigshärjade landet.

I söder upplöstes den borgerliga statsapparaten i och med att dess ryggrad, Saigon-armén, kollapsade. Det vietnamesiska kommunistpartiets linje i detta läge var ingalunda att försöka lappa ihop bitarna av den sönderslagna neo-koloniala² statsapparaten. Man upplöste i stället samtliga borgerliga politiska grupperingar. De flesta militära ledarna fängslades, liksom de högre f d funktionärerna inom Thieu-administrationen.

Efter Saigons befrielse fanns det en enhetlig administrativ och politisk ledning för Vietnam som helhet. Armén i norr hade likaledes sammansmält med den i söder. Efter befrielsestyrkornas seger tog en ny sorts administration form, under ledning av det vietnamesiska kommunistpartiet – genom en provisorisk militär förvaltningskommitté och, senare, civila folkliga kommittéer. Man började undersöka om administrationen som helhet skulle kunna omorganiseras. I februari 1976 delades så landet in i 35 nya provinser. På denna grundval ägde val till nationalförsamlingen rum den 25 april 1976, vilket ledde fram till det officiella grundandet av den nya Socialistiska Republiken Vietnam den 2 juli 1976.

Ny valuta

De ekonomiska åtgärder som vidtogs efter segern gick i samma riktning som de administrativa, politiska och militära åtgärderna. Staten ökade snabbt sin kontroll över de flesta industriföretagen (vars ägare ofta flytt utomlands) liksom de större plantagerna och imperialistiska egendomarna. Bankerna nationaliserades och man tog de första stegen i riktning mot en harmonisering³ av penningssystemet mellan den norra och södra delen av landet. I september 1975 drogs den gamla valutan plötsligt in och ersattes av en ny Dong, vars värde var fast och bestämt i förhållande till den nordvietnamesiska Dongen. Syftet med detta var framför allt att ställa de privata förmögenheterna under Nationalbankens kontroll. Ett statligt monopol för utrikeshandeln infördes genast. Efter hand kom också en statligt kontrollerad handelsorganisation att ta form.

Återuppbygget av jordbruksproduktionen gavs högsta prioritet. De agrara⁴ reformerna utvidgades. Även om kollektiviseringen genomfördes försiktigt – med hänsyn till småbönderna kring Mekong⁵ – kom ändå den kollektiva statliga jordbrukssektorn att förstärkas snabbt efter nationaliseringar av plantager och upprättandet av ”nya ekonomiska zoner”. Officiella talesmän för den nya regimen förklarade att det var nödvändigt att efter hand övergå till ett storskaligt socialistiskt jordbrukssystem.

Studier påbörjades av hur man skulle kunna få till stånd ett enhetligt utvecklingsprogram för landet som helhet, grundat på de första åtgärderna för nationalisering och statligt övertagande av produktionen och ägnat att bidra till en utveckling av de främsta industrigrenarna.

Dessa studier öppnade vägen för 1976-80 års femårsplan, som antogs vid det vietnamesiska kommunistpartiets fjärde kongress i december 1976 och började sättas i verket i början på

¹ En *Arbetarstat* kännetecknas av att kapitalistklassen berövats den politiska makten över samhället. Denna har istället överförts till en ny härskande klass: arbetarklassen (även om regeringsmakten kan utövas av en byråkrati med rötter i arbetarklassen).

² Ett *neo-kolonialt* samhälle är formellt politiskt självständigt, men dominerat av imperialismen (med den inhemska härskande klassen som förmedlande länk).

³ *Harmonisering* – när något bringas i harmoni, dvs fullständig överensstämmelse.

⁴ *Agrar* – som gäller jordbruket.

⁵ *Mekong* – den stora flod som bland annat flyter genom södra Vietnam och där ger upphov till bördiga jordbruksområden.

1977. Men de sino-vietnamesiska köpmännens⁶ systematiska sabotage blockerade de åtgärder som staten planerat för distributionsområdet. Detta fick negativa effekter, såväl för utvecklingen av jordbrukskollektiviseringen, som för förverkligandet av planerna för den nationaliserade industrisektorn. Dessa köpmän som hade sin bas i Saigon-Cholon, lyckades begränsa effekterna av regimens fortlöpande valutareformer, bl a genom valutaförfalskningar och genom att överföra och sprida sina egendomar.

Nya nationaliseringar

Ställd inför detta motstånd och dessa försök att omintetgöra den statliga planeringen beslöt den vietnamesiska staten – efter tre års växande sociala och politiska konflikter – att nationalisera hela den återstående kapitalistiska handeln och genomdriva de nödvändiga åtgärderna för att kunna få till stånd ett enhetligt penningssystem över hela Vietnam.

Genom de ingrepp som gjordes för att krossa den gamla borgerliga statsapparaten omedelbart efter segern i april 1975, blev det möjligt att inleda en process av återförening av hela Vietnam inom ramen för en gemensam arbetarstat. Denna utveckling hade för övrigt tagit sin första början redan i de befriade områdena och i motståndskampen innan maktövertagandet.

Imperialisterna planer stördes förstas av upprättandet av ett återförenat Vietnam med 50 miljoner invånare och ett regionalt inflytande som efter hand skulle kunna växa sig starkt. Imperialisterna oroades också av det vietnamesiska ledarskapets indokinesiska politik i stort, t ex i form av undertecknandet av ”Vänskaps- och samarbetsfördraget” mellan Socialistiska Republiken Vietnam och Demokratiska Folkrepubliken Laos (som officiellt grundats den 2 december 1975). Imperialismens oro ökades ytterligare efter det att det thailändska kungadömet börjat få känna av effekterna av det amerikanska nederlaget i Indokina och de ökade sociala motsättningarna i själva Thailand.

Skärpt kamp också i Thailand

Thanom- och Praphas-diktaturens⁷ fall i oktober 1973 och därefter den treåriga demokratiska öppningen med kraftigt ökade sociala och politiska strider i städerna och på landsbygden; en påtaglig förstärkning av gerillastyrkorna under ledningen av det thailändska kommunistpartiet (nu också i samarbete med det socialistiska partiet)samt statskuppen i oktober 1976; allt detta visar hur svag den borgerliga regimen i Thailand i själva verket var.

Det var inte möjligt för Washington att återta initiativet i denna del av Asien genom att själv starta ett kontrarevolutionärt krig. Men Washington beslöt att genomföra olika försök att minska stabiliteten hos de indokinesiska regimerna, bland annat genom att utnyttja konflikterna mellan Vietnam och Kampuchea samt Vietnam och Kina. Andra imperialistiska länder följde i allmänhet en liknande kurs i förhållande till den vietnamesiska regimen som den amerikanska regeringen.

Ställd inför olika imperialistiska påtryckningar, en växande kris i förhållande till Peking och ytterligare problem till följd av diverse naturkatastrofer kom Hanoi att alltmer ensidigt vända sig till Moskva och dess allierade för internationellt stöd och ekonomiskt tekniskt bistånd.

Det politiska närmandet till Moskva tog allt klarare form. I juni 1978 blev Vietnam medlem av Comecon⁸; i november samma år undertecknades ett ”Vänskaps- och samarbetsfördrag” med Sovjetunionen. Vietnams objektiva beroende av Moskva ökade. För Washington och Peking kunde denna utveckling bara förstärka deras beslutsamhet att (var och en från sina

⁶ Sino-vietnameser – befolkningsgrupp med kinesiskt ursprung (”sino”) ursprung bosatt i Vietnam.

⁷ Thanom, Praphas – ledande militärer inom den tidigare thailändska diktaturen.

⁸ Comecon den Sovjet-dominerade ”ekonomiska marknaden”

speciella utgångspunkter) gå emot den vietnamesiska regimen. In takt med detta ökade också deras direkta påtryckningar.

Revolutionen i Kampuchea

Den utveckling som tog form i Kampuchea efter det kampuchianska kommunistpartiets maktövertagande och under Pol Pot-regimen kunde bara ge ett ytterligare, om än ganska speciellt, bidrag till den indokinesiska krisen.

Den kampuchianska befrielseörelsen växte fram under samhällsliga villkor med en ökning av klassmotsättningarna som liknade utvecklingen i Vietnam, låt vara förhållandevis sent. Det kampuchianska kommunistpartiet som tog ledningen av befrielseörelsen, hade också samma historiska ursprung som de vietnamesiska och laotiska kommunistpartierna (...)

1963 började det kampuchianska kommunistpartiets ledare förbereda baser för gerillakampen. 1967 utbröt en bonderevolt i Battambang-provinsen. Förtrycket skärptes från regimen sida. Det var under sådana omständigheter som "Khmer Rouge"-gerillan (dvs de "röda khmererna") utvecklades.

1970 års statskupp – som bekräftade att Sihanouks politiska linje misslyckats och visade USA-regeringens beslutsamhet att till varje pris isolera FNL i södra Vietnam – och USAs och Saigon-arméns inmarsch, skärpte krisen i det neo-koloniala Kampuchea. Det gjorde det också möjligt för FUNK (den nationella befrielsefronten) att snabbt växa till sig i styrka, med stöd av vietnamesiska befrielsestyrkor. Kommunistpartiets inflytande ökade inom FUNK. Det var också här man kunde återfinna den dagliga ledningen för befrielsekampen – inte hos prins Sihanouk, där han befann sig i exil i Peking, och hans följeslagare.

Arbetarstaten Kampuchea

Bonderesningarna på landsbygden blev alltmer radikala till sin karaktär. Också i städerna utbröt folkliga mobiliseringar mot Lon Nol-regimen. I de befriade områdena där tidigare små jordlotter legat sida vid sida med storgods, växte nya kooperativ fram; arbetet började kollektiviseras, ockersystemet avskaffades och den gamla förvaltningen sopades undan.

Med den revolutionära segern i april 1975 och upplösningen av Lon Nol-regimen, förstördes den borgerliga statsapparaten. En ny arbetarstat tog form under kommunistpartiets ledning, på grundval av de folkliga mobiliseringarna under den befrielsekamp som utlösts av befrielsearméns styrkor. Den borgerliga statens politiska och administrativa system upplöstes över hela linjen, samtidigt som ett omfattande undertryckande av borgerliga grupper iscensatte – t ex drabbades den förra regimen militära och administrativa tjänare. De nya makthavarna proklamerade omfattande nationaliseringar och kollektiviseringar.

Upprättandet av en kampuchiansk arbetarstat kan bara förstås i sitt sammanhang: En framgångsrik permanent revolution i hela denna del av Sydostasien med den vietnamesiska revolutionen som avgörande drivkraft för kampen i hela Indokina. Fastän krisen inom jordbruket kom till klart uttryck i 60-talets Kampuchea, var den fortfarande relativt begränsad till sin omfattning. Landets grad av industrialisering har traditionellt varit synnerligen låg. Stads- och landsbygdsproletariatet, de halvproletära skikten inom jordbrukssektorn och de jordlösa bönderna har alltid varit förhållandevis svaga och i allmänhet inte särskilt koncentrerade. Den kampuchianska revolutionen fördjupades därför i hög grad genom att landet drogs in i den process av krig och revolution som utvecklats inom regionen i stort. Upprättandet av en förvisso ytterst byråkratiskt deformerad⁹ – arbetarstat i Kampuchea i april 1975 skulle inte ha varit möjligt utan denna utveckling för den indokinesiska revolutionen som helhet.

⁹ Deformerad – ungefär förvanskad, vanställd (syftar här bl a på bristen på arbetardemokrati).

Tvångsförflyttningar

Väl vid makten vidtog ledningen för det kampucheanska kommunistpartiet omedelbart en rad ytterst djupgående, anti-kapitalistiska åtgärder:

- nationalisering av industrin och de stora plantagerna;
- upphävande av den privata äganderätten i en omfattning utan motstycke;
- snabba initiativ för att inleda kollektiviseringen av de ekonomiska och sociala förhållandena inom jordbruket; och
- ett så gott som fullständigt undertryckande av handeln och penningssystemet

Beroendeförhållandena till imperialismen bröts; alla utländska investeringar beslagtogs. Landet isolerades för en tid fullständigt från omvärlden (med undantag för de förbindelser man hade med Kina). Landet öppnades sedan mycket sakta och försiktigt för viss diplomatisk aktivitet och vissa handelsförbindelser under strikt regeringskontroll.

De ekonomiska, sociala, politiska och statliga grundvalarna för kapitalismen och för den imperialistiska dominansen förstördes fullständigt. De tidigare härskande skikten undertrycktes med mycket hårda metoder ofta rent fysiskt. Men det var inte bara borgerliga krafter som undertrycktes med en osedvanlig hänsynslöshet. Den nya regimen vidtog också en rad åtgärder som i praktiken ledde till att större delen av den arbetande befolkningen tvångsförflyttades. Huvudstadens invånare evakuerades fullständigt på några dagar. Det samma hände i andra större tätorter och i de nyligen befriade byarna. Omfattningen och hastigheten i dessa tvångsåtgärder var inte bara föras tillbaka på tillfälliga, konjunkturella¹⁰ behov (t ex hotet om massvält sedan luftbron med livsmedel från USA till huvudstaden Phnom Penh avbrutits; en stad som var oerhört överbefolkad av alla flyktingar) och bristen på transportsystem, vilka för störts under krigets gång – något som omöjliggjorde en snabb tillförsel av livsmedel osv).

Byråkratisk kontroll

Regimen skaffade sig genom dessa åtgärder och genom en brutal kollektivisering av det ekonomiska och sociala livet på landsbygden ett säkert byråkratiskt grepp över landet; varje form av kollektiva massaktioner utanför deras kontroll omöjliggjordes. Denna kombination av ytterst brutala anti-kapitalistiska åtgärder och en ren massterror från regeringens sida, påminner om tvångskollektiviseringen i Stalins Sovjetunionen, med dess miljoner offer, och det som befolkningen i de baltiska länderna utsattes för under 1939-1940.

I Kampuchéas fall ligger förklaringen i den nya regimen intresse av att befästa sin maktställning i en situation av svag social förankring, i ett läge när den inte längre kunde kompensera detta genom att förlita sig på kraften hos den permanenta revolutionen i området som helhet.

Pol Pot-regimens politik kommer att få ytterst allvarliga följder under lång tid för både Kampuchéa och Indokina i stort. Priset för tvångsförflyttningen, i form av mänskligt lidande, var under de rådande omständigheterna utomordentligt högt. Den arbetande befolkningen, som splittrats upp fullständigt, socialt och politiskt, försjönk i passivitet. Regimen vidtog åtgärder som var på gränsen till införande av ett omfattande system av tvångsarbete och inledde en fullkomligt ohämmad nationalistisk – ja to m rasistisk – kampanj, ägnad att säkra regimen egen sammanhållning. Den vidtog ytterst hårda repressiva åtgärder mot de vietnamesiska och kinesiska minoriteterna, som för övrigt utgjorde större delen av de proletära (såväl som småborgerliga) styrkorna på landsbygden och i städerna. Appellerna om mobilisering mot den ”utländska faran” hade funktionen att rättfärdiga en intensiv och utdragen kraftinsats från befolkningens sida för att säkra produktionen. I armén – och

¹⁰ *Konjunktur*ell – som äger rum i ett visst ekonomiskt eller politiskt läge.

kommunistpartiapparaten – hade den nya regimen sin enda politiska bas och sina egentliga stöttepelare.

Motsättningar inom regimen

En rad kriser kom ny också till uttryck inom partiet och armén.

Pol Pot/Saloth Sar-regimens politik kan delvis förklaras utifrån detta ledarskaps egen historia. Det var denna gruppering som tog ledningen för kommunistpartiet i början på 60-talet. i motsättning till den tidigare ”indokinesiska” traditionen¹¹ inom det kampucheanska kommunistpartiet. De nya ledarna var skolade i Paris under 50-talet och gjorde, på sitt eget sätt, ett bokslut över de Genève-överenskommelser från vilka de kampucheanska kommunisterna uteslutits. Deras nationalistiska inriktning kom senare att uppmuntras av den hållning som Sovjetunionen intog till Lon Nols regim¹² och förstärker av en viss oenighet med den vietnamesiska ledningen. (Det gällde bl a huruvida det var riktigt att återuppta den väpnade kampen 1967, den bästa taktiken 1972 och 1973, när vietnameserna undertecknade Parisavtalet om Vietnam etc).

Det uppstod skiljaktigheter inom kommunistpartiet, ända upp i den absoluta ledningen. Genom fysiska utrensningar försvagades kraftigt de oppositionella strömningar som misstänktes för pro-vietnamesiska sympatier. Oppositionella kärnor utvecklades icke desto mindre på en rad olika håll under 1978.

Men mer grundläggande var att Pol Pot-regimens linje undergrävde själva grundvalarna för den kampucheanska arbetarstaten. Ytterst kunde den bara bidra till att uppmuntra återfödelsen av en pro-imperialistisk oppositionell kraft, knuten till den thailändska diktaturen. Tidigare tvångskollektiveringar har visat det bräckliga i de ”framgångar” som 'sådana åtgärder kunnat leda till på kort sikt. För en tid kunde den nya regimen dra fördel både av de kontrarevolutionära krafternas svaghet sedan dessa splittrats upp fullständigt efter nederlaget 1975 och av befolkningens politiska passivering. Men Pol Pot-regimens massiva terrorismetoder var ägnade att öppna vägen för nya, breda kontra-revolutionära rörelser, såvida de inte kunder mötas på ett tidigt stadium av en framväxande opposition beredd att försvara revolutionens sociala erövringar.

Vietnamesisk invasion

Den vietnamesisk-kampucheanska konflikten blev en brännpunkt för alla de olika faktorer som utmärkte den indokinesiska krisen efter segern 1975.

Denna konflikt har egentligen aldrig varit en gränskonflikt i verklig mening. Den utvecklades som en i grunden politisk konflikt.

Pol Pot-regimens linje tog inte hänsyn till de objektiva intressen som förband de tre indokinesiska folken, såväl efter deras seger som under själva befrielsekampen. Den gav imperialismen möjligheter att manövrera genom att spela på spänningarna mellan de indokinesiska staterna. Detta stod klart när imperialismen organiserade en tillfällig blockad av Laos från Thailand (som behärskar de viktigaste internationella kommunikationslinjerna dit).

Pol Pot-regimens politik stod i skarp kontrast till det slags förbindelser som den vietnamesiska regimen ville skapa i Indokina på det ekonomiska, diplomatiska, politiska och militära planet. Slutligen blev Kampuchea också ett viktigt element i konflikten mellan Kina och Vietnam.

¹¹ Den ”indokinesiska” traditionen syftar på den nära samordning mellan de kommunistiska krafterna i de tre indokinesiska länderna som kom till stånd under 30-talet.

¹² ”Sovjets hållning till Lon Nolo – syftar bl a på att Kreml in i det sista upprätthöll sina förbindelser med den dåvarande kambodjanska regeringen.

Peking gav ett växande stöd till den kampucehanska regimen i dess konflikt med Vietnam, vilka skiljaktigheter som än må ha funnits mellan den kinesiska ledningen runt Deng Xiaoping och Pol Pot-regimen. Denna var i högsta grad

beroende av finansiellt, diplomatiskt och teknologiskt stöd från Kina. Den kampuceanska armén förstärktes också genom ett stort antal kinesiska militära rådgivare. Dess beväpning förbättrades och kom nu också att omfatta långskjutande artilleri och Mig-19. Alliansen mellan Kampuchea och Kina bekräftades under Pol Pots triumfartade Peking-resa i september 1977, vid en tidpunkt då våldsamma militära sammanstötningar ägde rum längs den vietnamesiska gränsen. Under 1978 fortsatte den kinesiska ledningen att förstärka Kampuchesas militära slagstyrka. Man hjälpte också till att förbereda gerillabaser inne i Kampuchea, i händelse att regimen skulle komma att störtas.

Samtidigt som spänningarna växte mellan Hanoi och Peking, ställde upprustningen av den kampuceanska armén den vietnamesiska ledningen inför inte obetydliga problem. En slagstyrka på 70 000 man höll på att ta form i Kampuchea stödd och ledd av kinesiska krafter.

Hösten 1977 betecknade ett nytt, avgörande lågvattenmärke i förbindelserna mellan Kina och Vietnam. Det återspeglades fr a i växande strider vid gränsen mellan Vietnam och Kampuchea, vilket förebådade de senare striderna.

1978 – ett avgörande år

Det var under 1978 som den vietnamesiska ledningen beslöt göra upp räkningen med Pol Pot-regimen genom att sätta in reguljära vietnamesiska arméförband mot den.

Det var 1978 som Peking tog de vietnamesiska nationaliseringar av den privata handeln i söder (vilka i synnerhet slog mot de sino-vietnamesiska grupperna där) som förevändning för en bred brännmärkningskampanj mot den vietnamesiska regimen och för att officiellt tillkännage att man beslutat avbryta det ekonomiska biståndet (vilket praktiskt taget upphört redan fyra månader tidigare).

1978 var också det år då flykten av 160 000 "Hoas" (etniska kineser bosatta i Vietnam), från norra delen av landet till Kina ledde till allvarliga gränsmötsättningar. Det var också då som ett sino-japanskt avtal undertecknades och en sino-amerikansk överenskommelse undertecknades.

1978, slutligen, anslöt sig Vietnam till Comecon och det vietnamesisk-sovjetiska vänskapsfördraget kom till stånd.

Det var under dessa omständigheter som vietnamesiska arméenheter, tillsammans med styrkor från den kampuceanska nationella enhetsfronten, KNUFNS, inledde sin offensiv i Kampuchea i december 1978/januari 1979. Den vietnamesiska arméinsatsen om mer än 100 000 man och innefattande några av dess främsta reguljära divisioner, kunde erövra Phnom Penh redan efter några veckor. De fortsatte sin framryckning tills de ockuperat nyckelställningar över hela Kampuchea och stannade sedan också kvar där.

Vietnams invasion

Denna intervention från den reguljära vietnamesiska armén måste fördömas i otvetydiga ordalag. Hanoi begränsade sig inte till att ge ett materiellt och politiskt stöd åt KNUFNS' utveckling. Det vietnamesiska ledarskapet tog också på sig ett mycket tungt direkt ansvar för att ha störtat Pol Pot-regimen genom en omfattande egen militär insats och genom att på så sätt bana vägen för KNUFNS.

En annan möjlig linje skulle ha varit att såväl materiellt som politiskt understödja framväxten av en opposition mot Pol Pot-regimen, en opposition som samtidigt som den försvarat frukterna av den kampuceanska revolutionens seger, kunnat göra slut på denna regerings

terrormetoder. Dessa metoder hade redan äventyrat vissa av de erövringar som det kampucheanska folket kunnat nå genom sin ihärdiga befrielsekamp. De hotade att på sikt ytterligare uppmuntra kontra-revolutionen.

Det skulle ha varit oförlåtligt att förbli likgiltig inför de oerhört allvarliga konsekvenserna av Pol Pot-regimens politik och det lidande den tillfogat khmererna och de etniska minoriteterna.

En alternativ linje

Men det gör det inte mindre oacceptabelt att Pol Pot-regimen störtades genom insatser från den reguljära vietnamesiska armén. Det var ju vad som hände. Under 1978 växte oppositionella grupper fram på många håll i Kampuchea. Men de förblev mycket svaga. KNUFNS bildades först strax innan den vietnamesiska interventionen. Med hänsyn till omfattningen av de utrensningar som ägt rum i det kampucheanska kommunistpartiet och inom den kampucheanska armén samt befolkningens politiska passivitet, kunde KNUFNS' utveckling inte annat än ta en viss tid. Det var absolut nödvändigt att den fick möjlighet att i praktiken demonstrera en växande folklig bas och sin förmåga att störta Pol Pot-regimen genom i huvudsak egna styrkor. Endast under sådana villkor skulle en kampucheansk opposition ha kunnat utveckla ett självständigt beslutsfattande och ett verkligt politiskt oberoende i förhållande till den vietnamesiska ledningen. Detta förhindrades genom den vietnamesiska interventionen, liksom av den vietnamesiska regeringens politik.

I själva verket höll den vietnamesiska ledningen tyst under tid om allvaret i motsättningarna mellan de två sidorna och om de villkor som det kampucheanska folket tvingades leva under. Den hyllade tvärtom Pol Pot-regimens stora "framgångar" inför offentligheten. Genom denna dubbla politik av diplomatisk tystnad och militär intervention riskerade Hanoi att spela samma spel som de med imperialismen förbundna strömningar som utnyttjar nationella stämningar i syfte att återinföra kapitalismen i Kampuchea (...).

Frivilligt samarbete

Hanoi har velat tvinga den kampucheanska kampen att "anpassa sig efter den vietnamesiska tidtabellen". Men detta kan bara hota att förgifta förhållandena mellan folken i de två länderna; den nya regimen i Phnom Penh är ju alltför uppenbart beroende av Hanois stöd.

Den vietnamesiska interventionen i Kampuchea ställer den mer allmänna frågan om villkoren för en indokinesisk socialistisk federation i skarp belysning. Den indokinesiska revolutionens enhet är något absolut nödvändigt. Betydelsen av denna enhet får inte underskattas: För den indokinesiska revolutionens försvar gentemot imperialismen och för att dess frukter skall kunna fortplantas ytterligare. Men om denna enhet skall vara en verklig enhet måste den grunda sig på frivilliga överenskommelser mellan de berörda folken. Det kräver såväl att rätten till nationellt självbestämmande garanteras, som en orubblig respekt för befolkningsminoriteternas intressen av att kunna åtnjuta samma praktiska fördelar av majoriteten. Utan sådana garantier kommer föreningen av de indokinesiska länderna – även om den tar formen av överenskommelser mellan formellt oberoende stater – ytterst bara att gynna den starkaste staten (eller snarare: Dess byråkrati), nämligen Vietnam. Endast genom en verklig socialistisk federation mellan Indokinas Förenade Stater, som tillförsäkrar dem en fullständig rätt till nationellt självbestämmande kommer de indokinesiska folken att kunna ingå en verkligt fri förening (...).

Vietnamesisk nationalism

Det är viktigt att påminna om detta

- i ett läge där den vietnamesiska regeringen säger sig garantera de indokinesiska ländernas likaberättigande genom avtal som formellt framställs som fördrag mellan fullkomligt oberoende stater, i själva verket formaliserar detta en nära integration av Vietnam, Laos

och den nya kampucheanska regimen på vietnamesiska villkor;

- i ett läge där en oerhörd propagandakampanj satts igång i Vietnam för att prisa ”4 000 års historisk utveckling” för den ”stora” vietnamesiska nationen;
- och, slutligen, i ett läge där dessa tre länders historia och särskilda egenskaper, och deras revolutioner, förvandlats till en gynnsam grogrund för allehanda nationalistiska yttringar.

Den vietnamesiska interventionen i Kampuchea gör det svårare att upprätta en verklig, demokratisk federation mellan de indokinesiska arbetarstaterna. Den bidrar till att förstärka den vietnamesiska byråkratins maktställning i själva Vietnam, liksom i Indokina i dess helhet – genom att fördjupa nationalistiska tendenser och öka den militära tyngden i samhället. Men det är förstas en illusion att hoppas på att ett ledarskap som det vietnamesiska – som försvarar ett byråkratiskt informationsmonopol – skulle kunna vara förmöget att upprätta verkligt federativa demokratiska förhållanden med befolkningarna i Laos och Kampuchea.

Den vietnamesiska interventionen har inte heller utplånat det kinesiska hotet vid dess nordgräns. Det faktum att de vietnamesiska styrkorna inte bara attackerade de kampucheanska militära enheterna utan också använde sin armé för att störta Pol Pot har gjort det möjligt för den kinesiska byråkratin och USA-imperialismen att genomföra en förtalskampanj mot Vietnam. Denna kampanj möjliggjorde i sin tur den kinesiska interventionen i Vietnam i februari 1979 (...).

Denna kinesiska intervention i Vietnam måste förstås i ett bredare politiskt sammanhang. Den är en iögonenfallande illustration till den kinesiska byråkratins kontra-revolutionära roll i Östasien och den måste fördömas som sådan (...).

Den kinesiska ledningen har inte heller gjort någon hemlighet av vissa aspekter av sin kontra-revolutionära politik. Den har förebrått de imperialistiska staterna för att uppvisa ”svaghet” inför ”socialimperialismen” i Afrika och i Främre Orienten. Den har förklarat att det skulle behövas en större ”fasthet” i Sydostasien – ett strategiskt område med sina transportleder mellan Stilla Havet och Indiska Oceanen. I sina fördömanden av Hanoi som ”Asiens Kuba” har den kinesiska ledningen klarare än någonsin försäkrat att den har för avsikt att med alla nödvändiga medel, inklusive militära, försvaga den vietnamesiska regimen (...).

Kina går till attack

Fortsatta motsättningar

Det är därför bara att vänta att den kinesiska ledningen kommer att fortsätta och skärpa sin politik för att på så sätt försvaga regimen i Vietnam. Under de gångna åren har den redan visat sin beredskap att för denna skull utnyttja de inre svårigheter som den vietnamesiska revolutionen brottas med (genom att avbryta biståndet och genom sitt sätt att reagera vid nationaliseringen av den privata handeln i Vietnam och i samband med ”Hoa”-affären); såväl som att utnyttja spänningarna i Indokina (i Kampuchea och i Laos) och Vietnams isolering inom regionen (en isolering som Kina för sin del försöker att öka). Den kinesiska ledningen har nu också visat sin beredskap att använda direkta militära påtryckningar och en direkt intervention. Därmed genomför den kinesiska byråkratin i princip detsamma som kännetecknade – och kännetecknar – den sovjetiska politiken gentemot Kina! (...)

Innebörden av de konflikter som idag rasar i Indokina och som hetsar Vietnam och Kina mot varandra är uppenbarligen mycket allvarlig för de sydostasiatiska massorna. Det gäller i synnerhet Thailand, där vi idag ser den mest betydelsefulla antiimperialistiska befrielsekampen inom hela detta område. Den indokinesiska revolutionens seger förbättrade villkoren avsevärt för den thailändska befrielsekampen. Den nuvarande krisen i Indokina har en precis motsatt effekt.

Förräderi mot Thailand

Den thailändska motståndskampen har fått vidkännas alla de negativa effekterna av krisen i Indokina och den skärpta konflikten mellan Kina-Vietnam respektive Kina-Sovjet. Den lider en allvarlig fara att isoleras materiellt och politiskt. Moskva, Peking, Hanoi och tidigare Phnom Penh-regimen har var och en, i tur och ordning uppvaktat Bangkok-regeringen i hopp om att på så vis vinna dess diplomatiska bevågenhet. Den kinesiska ledningen säger nu öppet att den ser Thailand som en ny "försvarslinje" inom detta område, gentemot den "hegemonistiska"¹³ faran. Det vietnamesiska ledarskapet söker för sin del att återförsäkra ASEAN-länderna¹⁴ om sina "fredliga avsikter" för att på så sätt bryta sig ur sin diplomatiska isolering.

Motståndskämparna i Thailand och olika strömningar bland dem står också inför risken att förvandlas till insatser i konflikten mellan Kina och Vietnam. De pressas att offentligt ta ställning för den ena eller andra sidan (något som de vägrat göra fram tills nu). Alla sådana påtryckningar kommer att ha en tendens att förstärka motsättningarna inom den thailändska motståndsrörelsen och hämma dess förmåga till praktisk handling (...).

Inför denna utveckling är det en uppgift för hela den internationella arbetarrörelsen att i aktiv handling visa sin solidaritet med den antiimperialistiska kampen i Thailand och Sydostasien som helhet och att verka för en enhetsfront arbetarstaterna emellan till försvar för denna revolutionära kamp.

Försvara den indokinesiska revolutionen

Det är vidare den internationella arbetarrörelsens uppgift att mobilisera till försvar för den indokinesiska revolutionen, en revolution som nu när den försvagats av strider mellan olika byråkratier utsätts för olika imperialistiska manövrer.

Även om dessa strider har sin egen logik och inte kan reduceras till imperialistiska knep och finter, så betyder detta på intet sätt att deras funktion att uppmuntra olika former av aktioner från imperialismens sida skulle minska. I synnerhet kommer den kinesiska byråkratins politik att på medellång och lång sikt stå i strid med försvaret av den kinesiska arbetarstaten, som inte kan annat än utsättas för växande risker med en förstärkt imperialistisk närvaro i området.

Washington kommer inte att nöja sig med att nu inskränka sina ansträngningar till försök att stabilisera den neo-koloniala regimen i Thailand. De har redan ökat sitt militära stöd till den thailändska armén avsevärt. Det finns alla skäl att vara orolig för att den också återigen kommer att öka påtryckningarna på Laos. (Man skall inte glömma att det fortfarande finns vissa rester kvar av Meo-generalen¹⁵ Vang Paos kontrarevolutionära armé och att det finns grupper i Thailand som har nära anknytning till den förra regimen och de feodala krafterna i södra delen av landet, samtidigt som det kinesiska inflytandet har förblivit betydande i landets norra delar).

Prins Sihanouks återinträde på den internationella scenen och hans vädjanden om en ny internationell Indokina-konferens kan ge honom en grundval för en ny politisk och diplomatisk offensiv i Kampuchea-frågan och parallella försök att genomföra nya undergrävande aktioner från de högerinriktade "Khmer Serei"-gruppernas sida. Sihanouk fortsätter sin linje med en ekonomisk blockad och diplomatisk isolering av den vietnamesiska revolutionen.

¹³ *Hegemonism* – strävan efter världsherravälde (i detta fall använt av den kinesiska ledningen om den sovjetiska).

¹⁴ *ASEAN* – en samarbetsorganisation för "icke-socialistiska länder i Sydostasien" (Indonesien, Filippinerna, Malaysia, Thailand och Singapore).

¹⁵ *Meo* – en befolkningsgrupp i bl a Laos.

Kamp mot imperialismen!

Den internationella arbetarrörelsen måste fördöma de imperialistiska påtryckningarna på de indokinesiska revolutionerna och varna för risken att de ytterligare kommer att skärpas!

Den måste kämpa för ett slut på USAs ekonomiska blockad mot Vietnam och för ekonomiskt bistånd och krigsskadestånd till de tre indokinesiska länderna från de stater som har ansvaret för 40 års mordiska härjningar!

Den måste kräva att de indokinesiska regimerna erkänns av de borgerliga regeringarna världen över!

Den måste sätta sig upp mot den imperialistiska propagandakampanjen mot de indokinesiska revolutionerna och dess militära stöd till den thailändska diktaturen.

Inför det ständiga hotet om imperialistiska attacker måste den kräva upprättandet av en enhetsfront arbetarstaterna emellan!

Internationalen nr 44 (2 november 1979)

Halva befolkningen svälter! Omedelbar hjälp till KAMPUCHEA!

”Vietnam använder svälten som vapen för att stärka sina ställningar i Kampuchea och för att förintä Pol Pots styrkor!”

”Heng Samrin-regimen vägrar acceptera internationell kontroll över mat-distributionen!”

”USAs och andra länders regeringar är villiga att skicka mat och pengar men politiska hinder förhindrar hjälpen!”

Efter att ha utnyttjat båtfolket använder nu de imperialistiska länderna svälten i Kampuchea som en ny förevändning för attackerna på den indokinesiska revolutionen.

Sedan 1969 har miljoner invånare i Kampuchea dött som resultat av USAs aggression, och Pol Pot-regimens grymma politik.

I dag hotas mer än hälften av Kampuchreas 4 miljoner invånare av svält.

Det borde vara självklart för varje regering och då främst den amerikanska som är ansvarig för så stor förintelse i Indokina, att sätta igång en massiv internationell hjälpkampanj.

Ingen påstår att en sådan kampanj skulle vara tekniskt genomförbar. Till att börja med saknas inte mat. Inrikesminister Cyrus Vance försäkrade i Förenta Nationerna att:

— Den amerikanska skörden för i år kommer att bli rekordstor!

Den Gemensamma Marknadens (EG) ”mjölkberg” används ofta vid katastrofhjälp. Jim Howard, representant för den brittiska hjälporganisationen Oxfam berättar för London-tidningen Daily Mirror:

— Enbart mjölk kan rädda livet på tusentals barn på några dagar, och det finns ingen brist på mjölk — Oxfam får alltid torrmjölk från EGs ”mjölkberg”.

Transportmöjligheterna är inte heller något stort problem.

* Under oktoberkriget i Mellersta Östern transporterades USAs flygvapen över 700 ton per dag till Israel.

* Under perioden från början av 69 till mars 1970 gjorde USAs flygvapen över 3 600 räder med B 52-plan över Kampuchea.

Men USA har inte skickat ett plan för att rädda livet på de 2,5 miljoner svältande i Kampuchea!

Oxfam säger:

— *Dessa människor kan räddas. Bara en tanker med 100 000 ton ris skulle kunna föda hela befolkningen i två månader!*

Men nekar inte regimen i Kampuchea till att ta emot hjälp?

Nej, de organisationer som seriöst försökt hjälpa de svältande har inte haft några som helst problem. Representanter för Oxfam talar om ett "hundraprocentigt samarbete" från Heng Samrin-regimen.

"Internationell kontroll"

Men de imperialistiska regeringarna under ledning av Washington vägrar ge hjälp till Kampuchea. Samtidigt försöker man lägga skulden på svälten på regeringarna i Kampuchea och Vietnam.

USA har krävt att Heng Samrinregimen ska gå med på att distributionen av mat ska ske under "internationell kontroll", enligt bl a nyhetsbyrån AP 21 september. AP-meddelandet fortsätter:

"Tills sådan kontroll satts i verket kommer USA inte att distribuera mat, enligt talesmän för utrikesdepartementet".

Vad skulle den internationella kontrollen betyda?

Ian Ward från Londontidningen Daily Telegraph rapporterar från samtal med "västerländska diplomater" och "experter" i Hong Kong:

"Den nordvietnamesiska (!) politiken, säger de, skulle nästan säkert sätta stopp för de flygplan, fartyg och till och med trupper som skulle behövas för att distribuera mat och mediciner till isolerade delar av landet." (Återgivet i New York Post, 25 september.)

Militära operationer från de imperialistiska länder som i årtionden försökt krossa den indokinesiska revolutionen! Det skulle alltså vara villkoret för "hjälp".

"Extremt svårt att genomföra"

Och USAs allierade i området, ASEAN-länderna (Singapore, Thailand, Malaysia, Filippinerna och Indonesien) backar upp imperialisternas provokationer. Singapores FN-ambassadör Tommy Koh berättade för pressen att ASEAN-länderna kräver att internationell hjälp till Kampuchea bara bör få förekomma om den kan styras så att den inte kan användas av de vietnamesiska styrkorna. "Han medgav att en sådan styrning skulle kunna bli extremt svår att genomföra", tillägger Washington Post den 24 september.

Det är dessa "erbjudanden" som inte ens imperialistländernas regeringar själva tar på allvar som Heng Samrin-regimen säger nej till.

Till och med pressen i USA börjar reagera på sin regerings cyniska svältpolitik. New York Post säger i en ledare: "Det är inte tid för sådant pedanteri som att kräva att de svältande barnen i Kampuchea ska veta att hjälpen de får är från väst." (26 september). Och Washington Post, 5 oktober:

"För att stärka sina förbindelser med Kina och förödmjuka Hanoi har administrationen flyttat över sin propaganda från Pol Pots brott till Heng Samrin-regeringens olagliga karaktär. Man har föredragit Pol Pot framför Heng Samrin i olika internationella organ. Nu motsätter man sig matsändningar till Heng Samrin med motiveringen att han och Hanoi skulle använda dem till sina egna soldater och anhängare, inte till Kampuchegas massor som äter rötter och dör vid väggkanten.

Resultatet av den här politiken för Kampuchea är uppenbart. Inte bara har Förenta Staterna förfuskat en möjlighet att låta Heng Samrin bidra med humanitär hjälp. Man befinner sig också i indirekt samarbete med den föräktlige Pol Pot.”

Nej, regeringen i Kampuchea får inte mat och mediciner från USA. Desto mer vapen får i stället regeringen i Thailand som backar upp Pol Pot-styrkorna. Där ställs inga krav om ”internationell kontroll”.

Drabbar också Vietnam

Den imperialistiska hetsen drabbar inte bara Kampuchea utan också Vietnam. EG-länderna har avbrutit sina matsändningar dit. I Sverige har moderaterna lyckats tvinga fram en nedtrappning av Vietnambiståndet med hjälp av en kampanj mot Viet-namns närvaro i Kampuchea.

Vietnam är också drabbat av hungerproblem. I dag kommer de huvudsakliga matsändningarna till Heng Samrin-regimen från Vietnam. Redan i våras rapporterade reportern Nayan Chanda som själv rest i Kampuchea:

”Vietnam har hittills bidragit med 10 000 ton rissådd, 20 000 ton ris, 9 000 olja och 5 000 ton konsumentvaror som kondenserad mjölk, kläder och hushållsredskap. Nu blir varje provins i södra Vietnam ombedd att ge hjälp. I Mekongdeltaprovinserna som Cuu Long, Ben Tre och andra, blir varje vietnamesisk familj ombedd att bidra med tre kilo ris för sin systerprovins i Kampuchea.”
(Far Easter Economic Review, 27 april.)

Det är i detta läge som Bohman drar åt tumskrubarna på Vietnam.

Här kan det inte vara fråga om hur man ställer sig till Vietnams invasion av Kampuchea.

Här är det frågan om att imperialistmakterna cyniskt försöker förvärma en katastrofal svältsituation i hopp om att kunna återerövra sitt förlorade inflytande i Indokina.

Avslöja hyckleriet

Hyckleriet måste avslöjas. Angreppen mot det svenska vietnambiståndet måste stoppas. I stället för nedskärningar krävs ett ökat bistånd. Och den svenska regeringen som säger sig vara oroad över svälten i Kampuchea borde ge snabb och villkorslös hjälp till den regering som i dag sitter i Phnom Penh. Och som begär denna hjälp.

Så länge detta inte sker slår anklagelserna om folkmord tillbaka på dem som utslungar dem.

Gunnar Wall Mats Törngren

FOTNOT: Fjärde Internationalens förenade sekretariat tog avstånd från den vietnamesiska invasionen i Kampuchea. Frågan om de vietnamesiska truppernas fortsatta närvaro och om situationen i Indokina i stort kommer att diskuteras på Fjärde Internationalens världskongress de närmaste veckorna.